

LEREN IN, MET EN VAN DE NATUUR!

IN WEST-VLAANDEREN!

Aanbod basisonderwijs
schooljaar 2020 – 2021

www.klasbakken.be

BESTE LEERKRACHT,

Wist je dat de provincie West-Vlaanderen sterk inzet op **buiten leren**? Kinderen die op jonge leeftijd in contact komen met de natuur, staan later positiever in het leven en hebben een sterker milieubewustzijn. De tools aanbieden om natuur van dichtbij te beleven, is een investering die loont. We investeren immers in toekomstig engagement voor die natuur.

In deze brochure laten we jou kennismaken met het educatief aanbod **natuur, landschap en milieu** van de provinciedienst natuur- en milieueducatie. Het ervaringsgerichte leren in de natuur staat steeds centraal. Er zijn modules voor elke graad en elk pakket is eindterm-proof. De thema's zijn gevarieerd, van water over bos tot zee, heide en duinen. West-Vlaanderen heeft het immers allemaal.

We verwelkomen je graag met je klas in één van onze provinciedomeinen en/of bezoekerscentra. Een professioneel team staat klaar om jullie een onvergetelijke leerervaring aan te bieden. Maar je kan ook in je eigen schoolomgeving aan de slag. In heel wat centra kan je veldwerkmateriaal gratis ontlenuen. Je trekt er zelf op uit met je leerlingen of je engageert een extra begeleider via een bezoekerscentrum of de Voelsprietierij. Aan jou de keuze. In de Voelsprietierij – regio Midden-West-Vlaanderen - worden alle modules op locatie gegeven. Informeer gerust of het ook kan in jouw buurt.

Ik wens je een leerrijke natuurbeleving in onze provincie.
Gedeputeerde Jurgen Vanlerberghe

INHOUDSTAFEL

3 VOORWOORD	3 INHOUDSTAFEL	4 PRAKTISCH	5 OVERZICHTSKAART WEST-VLAANDEREN
6 OVERZICHTSTABEL MODULES	14 BESCHRIJVING MODULES VAN A TOT Z	34 REGIO BRUGS OMMELAND MET BEZOEKERSCENTRUM BULSKAMPVELD	36 REGIO MIDDEN-WEST- VLAANDEREN MET DE VOELSPRIETERIJ
38 REGIO ZUID-WEST- VLAANDEREN MET PROVINCIAAL RECREATIE- EN NATUURCENTRUM DE GAVERS	39 REGIO WESTHOEK MET BEZOEKERSCENTRA DE BLANKAART EN DE PALINGBEEK	44 REGIO KUST MET BEZOEKERSCENTRA DUINPANNE EN ZWIN NATUUR PARK	46 MOS DUURZAME SCHOLEN, STRAFFE SCHOLEN

PRAKTISCH

GELDIG VOOR ALLE MODULES (tenzij anders aangegeven in de omschrijving)

- **Duur:** 2 tot 2 ½ uur afhankelijk van de gekozen module
- **Grootte van de groep:** maximum 25 deelnemers
- **Prijs:** € 60 voor de activiteiten zonder materiaalverbruik.
In het Zwin Natuur Park wordt daarnaast een toegangsprijs van € 4/leerling gevraagd.
- Voor de meeste modules kan je begeleiding van een gids vragen. Sommige modules kan de leerkracht zelf begeleiden. Enkele modules zijn dan gratis. Voor andere modules bedraagt de kostprijs voor gebruik van het materiaal/lokaal € 15. Zie de beschrijving.
- We vragen dat bij elke begeleide module verplicht een leerkracht aanwezig is.'

NME OP LOCATIE

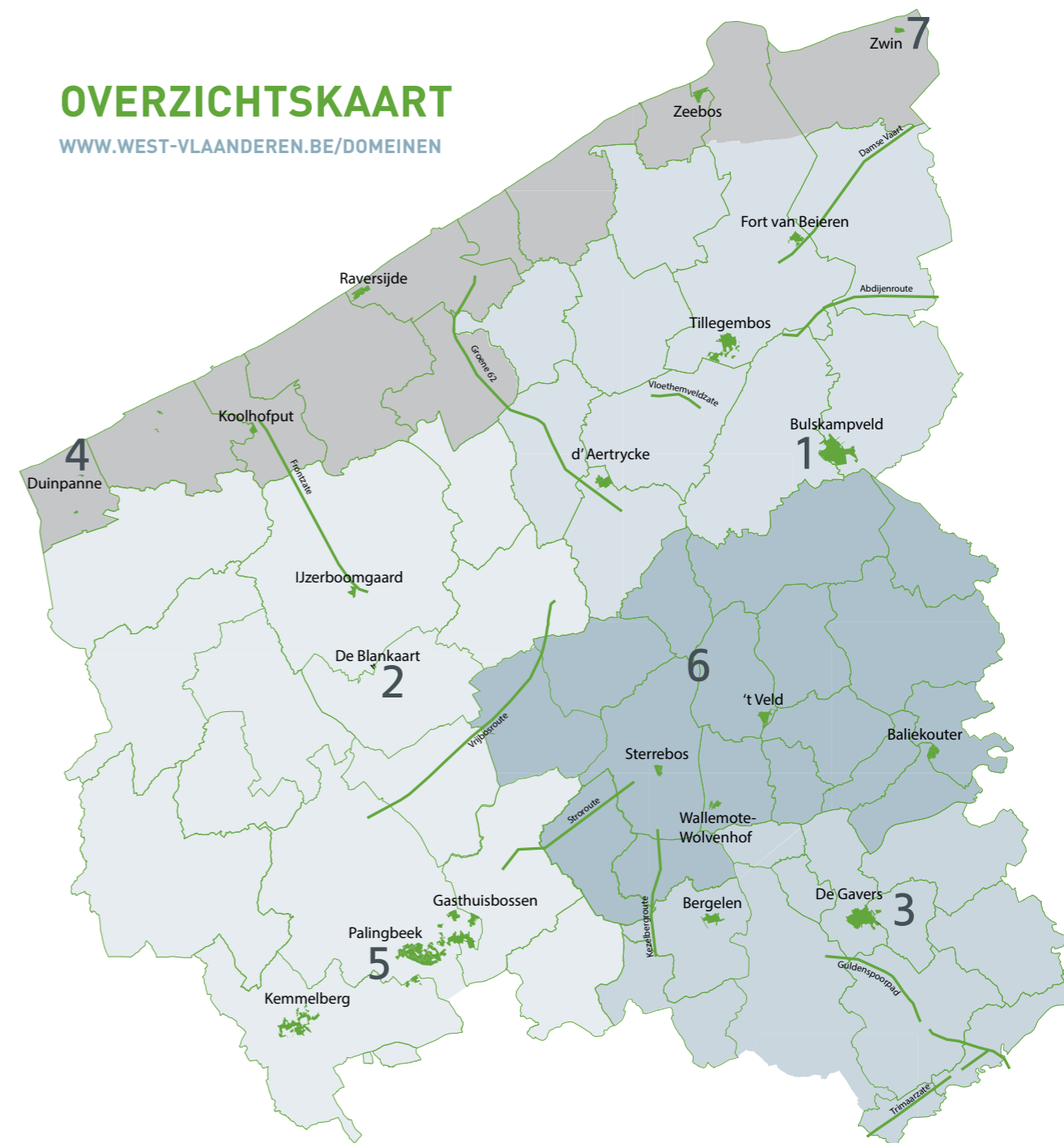
Om verplaatsingen voor een klas zoveel mogelijk te beperken, zijn een aantal modules ook mogelijk op andere locaties in de buurt, soms zelfs in de directe schoolomgeving. In de overzichtstabel zie je per regio - in de kolom 'op locatie' - voor welke modules dat kan.

HOGESCHOLEN, LEERKRACHTEN EN DIRECTIES

- Werk als leerkracht in spe samen met de dienst NME van de bezoekerscentra om een bachelorproef of een onderzoeksopdracht uit te werken.
- Neem als toekomstige leerkracht een blik achter de schermen en ervaar hoe het is om als leerling een module te volgen. Ondertussen krijg je tal van didactische en praktische tips mee.
- Verdiep de kennis en vaardigheden van (toekomstige) leerkrachten met een studiedag op maat.
- Laat je inspireren door themawandelingen rond EDO, STE(A)M, specifieke biotopen, natuurbeleving, natuurexploratie, bushcraft, ...
- Graag stellen we ons aanbod in een notendop voor aan jou en je collega's. Ongetwijfeld ontdekken jullie de kansen om de leerstof nog beter te duiden aan jullie leerlingen.
- Indien je als leerkracht in het buitengewoon onderwijs interesse hebt in één van onze modules, neem dan gerust contact op om eventuele aanpassingen op maat van uw klas te bespreken.

OVERZICHTSKAART

WWW.WEST-VLAANDEREN.BE/DOMEINEN

1 Bezoekerscentrum Bulskampveld

2 Bezoekerscentrum De Blankaart

3 Provinciaal Recreatie- en natuurcentrum De Gavers

4 Bezoekerscentrum Duinpanne

5 Bezoekerscentrum De Palingbeek

6 De Voelsprietrij - 't West-Vlaamse hart

7 Zwin Natuur Park

OVERZICHTSTABEL MODULES

Hieronder krijg je een kort overzicht van het aanbod, gerangschikt per doelgroep.

Vanaf pagina 14. krijg je een beschrijving van elke module. Alle info vind je ook op www.klasbakken.be.

DOELGROEP						NAAM MODULE	OMSCHRIJVING		REGIO / DOMEIN / CENTRUM										PERIODE			DUUR	PAGINA		
Kleuters			Lager						Brugs Ommeland		Z-W-VL		Westhoek			M-W-VL	Kust								
1ste kleuter	2de kleuter	3de kleuter	1ste graad	2de graad	3de graad				Bulskampveld	op locatie	Gavers	op locatie	Blankaart	Kemmelberg	Palingbeek	op locatie	Voelsprietierij	Duinpanne	Zwin Natuur Park	voorjaar	najaar	heel het schooljaar			
•	•					Een dagje aan zee	met klaspop Jules een dagje op vakantie aan zee											•					•	1 uur	19
•	•					Kriebel en Wiebel	feest met eenvoudige belevingsopdrachten in de natuur		•														•	2 uur	23
	•	•				Beestenbuurt	verhalend belevingsparcours met Roestje de eekhoorn		•														•	2 uur	15
	•	•				Boreas	speelse en creatieve doe-opdrachtjes rond zee, strand en duin												•				•	2 uur	16
	•	•				NIEUW: Ronald's reis	verhalend parcours in de kruidentuin waarbij de zintuigen centraal staan		•														•	2 uur	28
	•	•	•			Beestig duinpad	een speelse zoektocht naar dieren in bos en duin												•				•	2 uur	15
	•	•	• ₁			Beestig natuurpad	zintuiglijk leerpad met spelletjes en opdrachten over dieren in de buurt		•	•	•			•	•	•		• ₁					•	2 uur	15
	•	•	•			Bergkabouters op de Kemmelberg	een speurtocht naar kabouters voor de allerkleinsten							•									•	1,5-2 uur	16
	•	•	• ₁			Kabouterpad	zintuiglijke opdrachtentocht in het bos		• ₆	• ₆	eb		eb	eb / • ₁	eb / • ₁	eb / • ₁		• ₁					•	2 uur	22
	•	•	•			Zoem, zoem de geheime koffer	speelse ontdekkingstocht over het leven van de honingbij		•		•			•		•							•	2 uur	33
		•				Eerste stappen in de ruimte	Op ontdekking als ruimtevaarder								•								•	1,5 uur	19
		•	•			Bonte beestenboel	vachten van de boerderijdieren en maken van een viltwerkje								•								•	2 uur	16
		• ₇	•			Flierefluiters	speels leerpad met opdrachten over vogels		• ₇	• ₇	•												•	2 uur	20
		•	•			Floepje zoekt poel	Stap mee in een verhaal vol waterweertjes en natte speeltjes							•			•				•	•		2 uur	21
		•	•			Juffertje groen	speelse en creatieve doe-opdrachtjes in bos en duin rond Duinpanne												•		•			2 uur	22
		•	•			Op een grote paddenstoel	verhalend speur- en opdrachtencours rond paddenstoelen		•		•			•	•	•						•		2 uur	26
		•	•			Reiskriebels	we vliegen mee met het ooievaarskoppel Kobe en Cora													•			•	2 uur	28
		•	•	•	•	Aan het werk op de Milieuboerderij	kijken, doen en ontdekken								•								•	2 uur	14
		•	•	•	•	Op stap met de Zwingids	ontdekkingstocht in het Zwin													•			•	2 - 2,5 uur	27
		•	•	•	•	Actief met de natuurgids	interactieve natuurwandeling met seizoensgebonden thema's naar keuze		•	•	•			•									•	2 uur	14
		•	•	•	•	Duik eens in de Paddenpoel	ontdekken van een bruisende biotoop										•						•	2-2,5 uur	18
		•	•	•	•	Expo Seachange	een greeter loodst je door de tentoonstelling												eb				•		20

DOELGROEP			NAAM MODULE			OMSCHRIJVING		REGIO / DOMEIN /CENTRUM										PERIODE			DUUR	PAGINA		
Kleuters			Lager					Brugs Ommeland		Z-W-VI		Westhoek				M-W-VI	Kust							
1ste kleuter	2de kleuter	3de kleuter	1ste graad	2de graad	3de graad			Bulskampveld	op locatie	Gavers	op locatie	Blankaart	Kemmelberg	Palingbeek	op locatie	Voelsprietierij	Duinpanne	Zwin Natuur Park	voorjaar	najaar	heel het schooljaar			
			•	•4	•	Herbos jezelf	geestelijk en lichamelijk herbossen op een actieve manier	•4	•4				•	•	•						•	2 uur	21	
			•	•	•	Ontdek de Kleiputten	met een natuurgids op bezoek in dit kleine maar belangrijke natuurreserveaat									•					•	2 uur	24	
			•	•	•	Ontdek De Vierkaven	ontdek de biodiverse rijkdom van dit pareltje									•					•	1,5 - 2 uur	25	
			•	•	•	Ontdek het Sterrebos	met een natuurgids op ontdekkingsstocht									•					•	2 uur	25	
			•	•	•	Op bezoek BIJ de imker	de imker gidst je honingzoet door de wondere bijenwereld									•					•	1-2 uur	25	
			•2	•	•	Op stap met de boskoffer	veldwerkpakket met opdrachten over het bos	eb	eb	eb	eb		eb	eb	eb	•2					•	2 uur	26	
			•	•	•	Kennismaking met het VOC	begeleid bezoek aan het opvangcentrum voor vogels en wilde dieren	•													•	2 uur	22	
			•	•	•	Kopje onder in de Gavers	bezoek aan de interactieve tentoonstelling en leerrijke buitenactiviteit			•											•	2 uur	22	
			•	•	•	Speurtochten							eb	eb	eb						•		31	
			•	•	•	Zeekommer	Speelse strandwandeling op zoek naar schatten van de zee										•				•		32	
			•	•		Shoppen in het Zwin	waar groeit het en hoe smaakt het?											•			•	2 uur	30	
			•	•3		Natuurdoewandeling	interactieve natuurwandeling met speelse en leerrijke opdrachten naar keuze							eb							•	zie info	24	
			•1			Beleef het landschap met Piep de Bosmuis	speels parcours vol oriëntatieopdrachten	•													•	2 uur	15	
			•			Bloemenkraam en schelpenhandel	knutselen van strandbloemen, kennismaken met enkele schelpjes										•				•	2 uur	16	
			•			Flar en Flora	waarnemingstocht en poppenspel rond zee, strand en duinen										•				•	2 uur	20	
			•			Houtzoekertjes	zintuiglijke zoektocht naar egel, vos, muis, ree, konijn en eekhoorn					•			•						•	2 uur	21	
			•			Lentekriebels	op lenteverkenning met de seizoensfee of -tovenaar						•	•	•				•			2 uur	24	
			•			Op verkenning in ons zonnestelsel	op een leuke en speelse manier kennismaken met de ruimte							•							•	2 uur	27	
			•			Schaduwtocht	zoektocht naar silhouetten van zee- en strand-dieren in de duinentuin										eb				•		29	
			•			Spelen met Boris	met Boris creatief aan de slag in het bos						•	•	•						•	2 uur	31	
			•			Vossenstreken	verhalend en speels parcours met opdrachten over de voedselkringloop van de vos	•													•	2 uur	32	
			•			Waterdraakje vertelt een (g)beestig verhaal	activiteiten rond dieren en planten in en langs de Gavervijver			•									•	•		2 uur	32	
			•			Bijen, hommels en wespen	speels onderzoek naar de leefwereld van bijen, hommels en wespen	•		•											•	2 uur	16	
			•			Broebelbeesten	op verkenning in de wereld van de dieren in en rond de poel							•					•	•		2 uur	16	
			•			Broekventje vertelt	over een fantasierijke belevenis aan de rand van een vallei: een wonderlijke wereld van wolken en water, sterren en stammen					•			•						•	2 uur	17	
			•			Composteren kun je leren	opdrachtenparcours rond composteren							•							•	2 uur	17	

DOELGROEP						NAAM MODULE	OMSCHRIJVING		REGIO / DOMEIN /CENTRUM							PERIODE			DUUR	PAGINA			
Kleuters			Lager						Brugs Ommeland	Z-W-VI	Westhoek			M-W-VI	Kust								
1ste kleuter	2de kleuter	3de kleuter	1ste graad	2de graad	3de graad				Bulskampveld op locatie	Gavers op locatie	Blankaart	Kemmelberg	Palingbeek	op locatie	Voelsprietierij	Duinpanne	Zwin Natuur Park	voorjaar	najaar	heel het schooljaar			
				•		De bosprofessor	assistenten gezocht bij om mee te helpen bij een levensbelangrijk bosonderzoek				•			•					•			2 uur	17
				•		Duik eens in de poel	scheppen naar waterleven en onderzoeken wie zich laat vangen				•			•				•	•			2 uur	18
				•		Laura Maxima	duurzame energie uit de zon					•	•	•							•	1 uur	23
				•		Meten is weten	duurzame energie uit de wind					•	•	•							•	1 uur	24
				•		Op bezoek bij de imker	De imker vertelt over het leven van de honingbijen, wat ze nodig hebben en waarom ze zo nuttig zijn				•										•	2 uur	25
				•		Plastic soep	wat doet rommel van mensen met dieren in zee?									eb						2 uur	28
				•		Schatkist van Boris	met Boris op zoek naar de gebruikswaarde van het bos voor mens en dier				•	•	•	•							•	2 uur	29
				•		Speurneuzen in bos en duinen	doe-opdrachten vol zintuiglijke waarnemingen in bos en duin									•					•	2 uur	31
				•		Uilen met ballen	actieve kennismaking met uilen als jagers gevolgd door het pluizen van braakballen		•		•										•	2 uur	31
				•		Wenkende wieken	zelf aan de slag als echte energie-inspecteurs					•	•	•							•	1 uur	32
				•		Zeeprolelje	wordt zeeprofessor via allerlei zeeproefjes									•					•	2 uur	33
				•		Zwanzen over zwammen	ontdekkingstocht rond paddenstoelen en schimmels			•											•	2 uur	33
				•		Zwingeljutter	speuren naar strandvondsten. Maar wat met het zwerfvuil?										•		•	•		2-2,5 uur	33
				•	•	Arboretum Challenge	boeiend spel waarbij de kinderen de wonderen van het bos ontdekken aan de hand van een iPad			•											•	2 uur	15
				•5	•	Het bos door de ogen van	het bos beleven door de ogen van iets of iemand anders			•5		•	•	•							•	2 uur	21
				•	•	Klieder, kledder, klater, kletsnat van water	kijk, onderzoek het water, word kapitein van de plas			•									•	•		2 uur	22
				•	•	Kriebelbeestenspel	kriebelbeesten zoeken, observeren en vergelijken									eb					•	2 uur	23
				•	•	Kriebelbeestjes	we zoeken en bestuderen bodemdierpjes			•											•	2 uur	23
				•	•	Landschapskoffer	actieve ontdekkingstocht in je schoolomgeving om het landschap te leren lezen								•						•	2 uur	23
				•	•	Met Pad op pad	wie is Pad? Hoe groeit Pad? Waarom trekt Pad er op uit?								•				•			2 uur	24
				•	•	Noordzeeslag	spel over zeedieren die leiden onder milieuproblemen									•					•	2 uur	24
				•	•	Ornithologen in spe	als echte vogelkenner op stap met vogelgids en verrekijker										•				•	2 uur	27
				•	•	Over de Kemmelberg	interactieve tocht met begeleider over de Kemmelberg					•									•	2,5 uur	27
				•	•	Over 't leven in het bos	avontuurlijke speurtocht naar de dieren in het bos (met neus, kompas en kaart)					•	•	•							•	2 uur	28
				•	•	Piratenocht	schattenjacht in de duinen, zelfstandig of in groepjes									eb					•		28

DOELGROEP						NAAM MODULE	OMSCHRIJVING		REGIO / DOMEIN /CENTRUM							PERIODE			DUUR	PAGINA				
Kleuters			Lager						Brugs Ommeland		Z-W-Vl		Westhoek			M-W-Vl	Kust							
1ste kleuter	2de kleuter	3de kleuter	1ste graad	2de graad	3de graad				Bulskampveld	op locatie	Gavers	op locatie	Blankaart	Kemmelberg	Palingbeek	op locatie	Voelsprietrij	Duinpanne	Zwin Natuur Park	voorjaar	najaar	heel het schooljaar		
				•	•	Reis door de ruimte	op hemelverkenning in de sterrenwacht								•							•	2 uur	28
				•	•	Schaap wordt wollebol	creatief spinnen en vilten									•						•	1,5 uur	29
				•	•	Zeekoffer	koffer met didactisch materiaal over de zee											•				•	2 uur	32
					•	Amai mijn botten, natuurbeheer met klasse	Hoe belangrijk is natuur? En wat doen we ermee? Henden uit de mouwen voor meer en betere natuur!						•									•	2 uur	15
					•	De Kemmelberggames	speelse kennismaking met de prehistorie							•								•	2,5 uur	18
					•	De ransel	In het spoor van soldaat W.A. Stokes								•							•	2,5 uur	18
					•	Duinenreservatenspel	educatief spel rond natuurbeheer en -behoud											•				•	2 uur	19
					•	Expeditie Duin	doe-opdrachten die beleving in de duinen stimuleren											•				•	2 uur	19
					•	Het spook van de Blankaart	3 groepen, 3 locaties, 3 verhalen en 3 zoek-opdrachten; maar vooral: wie van de 3 is het?						•									•	2 uur	21
					•	In het spoor van Roestje	educatief pad met zelf-standige groepsopdrachten rond bosdieren		•													•	2 uur	21
					•	Moord in de poel	detectivespel: het leven in en rond een poel		•	•	•		•			•	•			•	•		2 uur	24
					•	Oriëntatiewandeling	met kaart en kompas in de hand op zoek naar een aantal gemerkte punten in het domein								•							•	2 uur	27
					•	Solidair of solitair	kennismaking met het leven van alleen levende wespen en bijen				•											•	2 uur	31
					•	SOS de winter komt er aan	dieren en planten hebben zo hun strategieën om de winter door te komen							•	•	•						•	2 uur	31
					•	VERNIEUWD: Vlerk de vleermuis achterna	parcours met opdrachten over het leven van de vleermuis		•													•	2 uur	31
					•	Zee-expert	Kruip in de huid van een professor en ontdek de geheimen van de zee											•				•	2 uur	32
					•	Zoom@regio	2-daagse fietsverkenning in 't West-Vlaamse hart										•					•	2 dagen	33

eb = enkel als de leerkracht zelf begeleidt

- 1: enkel voor 1ste lj.
- 2: in de Voelsprietrij niet voor de 1ste graad
- 3: enkel voor 3de lj.
- 4: in Bulskampveld enkel voor 2de graad
- 5: in de Gavers ook voor 2de graad
- 6: in Bulskampveld niet voor 1ste graad lager
- 7: in Bulskampveld en op locatie in regio Brugs Ommeland: niet voor kleuters

ONZE MODULES VAN A TOT Z

Meer info over inhoud en methodieken op www.klasbakken.be

Aan het werk op De Milieuboerderij

Een dagje echt veldwerk op De Milieuboerderij, met de nadruk op kijken, doen en ontdekken. Op De Milieuboerderij werken 15 medewerkers met een verstandelijke beperking. Ze verzorgen de boerderijdieren en staan in voor het beheer van de ecologische tuin.

In een gevarieerd programma worden minstens een 3-tal activiteiten ervaren. Het aanbod varieert naar gelang het seizoen en het weer. Er wordt zoveel mogelijk buiten gewerkt. Er zijn alternatieven voorzien bij regenweer. Een aantal mogelijke activiteiten zijn snoeien, hakselen, wieden, composteren, soep maken, snoezelen met de dieren, ritje op ezel en paard...

Doelgroep: 3de kleuter, 1ste, 2de en 3de graad lo

Locatie: Palingbeek

Actief met (de) natuurgids

De natuurgids laat de kinderen op een andere manier naar de natuur kijken. Ze ontdekken en onderzoeken in het bos zelf een aantal bijzondere plekjes.

Misschien rent er plotseling een eekhoorn langs de boomstammen of kruist een kikker het pad. Deze doe-wandeling is elk seizoen anders, want er wordt zeer sterk ingespeeld op wat die periode voor speciaals te bieden heeft. Er is een aangepast aanbod voor elke graad. Geef vooraf door welke inhoud je zeker aan bod wil laten komen: bomen, waterdieren (kriebelbeestjes of kikkers en salamanders), paddenstoelen en herfst, dieren sporen (ook uitwerpselen, aangevreten nootjes, hollen en braakballen), vogels, kriebelbeestjes.

In de Blankaart is een combinatie met de fluitsterboot mogelijk. De module kost dan € 120.

Locatie en doelgroep: Bulskampveld + op locatie:

1ste, 2de en 3de graad lo

Locatie en doelgroep: Blankaart + op locatie:

2de en 3de graad lo

Locatie en doelgroep: De Gavers: 1ste graad lo

Amai mijn botten, natuurbeheer met klasse

In vogelvlucht maken de leerlingen kennis met de natuurwaarden van De Blankaart en leren ze hoe mensen die in het verleden en het heden mee hebben bepaald. Hoe belangrijk vinden ze trouwens de natuur voor henzelf? En hoe gaan ze het best om met natuur als buur? Willen ze zoveel mogelijk planten en dieren kansen geven om in de natuur te overleven, dan steken ze best wel eens een handje toe: takkenwallen aanleggen als schuilplaats voor allerlei dieren, een verlande poel uitdiepen, een wilg knotten, rietland maaien om te laten verjongen of een bloemenweide hooien. Mensenwerk voor meer en betere natuur dus. Tijd om de hemdsmouwen op te stropen en de laarzen uit de kast te halen!

Doelgroep: 3de graad lo

Locatie: Blankaart

Arboretum Challenge

Het Arboretum is een uniek stukje natuur. Meer dan 150 verschillende bomen uit alle uithoeken van de wereld in het hartje van De Gavers. Bij dit educatieve spel gaan de kinderen gewapend met een iPad de strijd aan tegen hun klasgenootjes. Door allerlei vragen te beantwoorden en opdrachten uit te voeren kunnen ze het bos beschermen. Op het einde van dit spel hebben de bomen geen geheimen meer voor de kinderen.

Doelgroep: 2de en 3de graad lo

Plaats: De Gavers

Beestenbuurt

Roestje de eekhoorn neemt de kinderen mee op zoek naar een nieuw huis. Tijdens het beleevingsparcours maken ze op een speelse manier kennis met de bosbewoners, hun leefgewoonten, hun woonplaatsen, hun voedsel en hun vijanden.

Doelgroep: 2de (na de paasvakantie) en 3de kleuter

Locatie: Bulskampveld

Kostprijs: € 15 mits mits begeleiding door de leerkracht zelf

Beestig duinpad / Beestig natuurpad

De kinderen gaan samen met Tamy de eekhoorn – of een ander dier – op zoek naar dieren vrienden in de duinentuin of in het bos. Zo maken ze onder meer kennis met de mol, de egel, het konijn, het lieveheersbeestje, de kikker, de spin, de slak en de

regenworm. Elk vriendje wordt voorgesteld door een handpop en heeft een eigen koffer vol attributen waar de begeleider samen met de kinderen mee aan de slag kan gaan. Elk dieren vriendje vertelt met grote sprekende foto's over zijn kenmerken en zijn leefwereld. Kleine opdrachtjes, spelletjes, versjes en verhaaltjes zorgen ervoor dat de kinderen zelf de wonderlijke wereld van de verschillende dieren vrienden spelenderwijs verder ontdekken.

Locatie en doelgroep: Bulskampveld (+ op locatie)/ De Gavers/ Palingbeek & Kemmelberg (+ op locatie): 2de en 3de kleuter

Locatie en doelgroep: Duinpanne/Voelsprietrij: 2de en 3de kleuter + 1ste leerjaar

Kostprijs: € 15 mits begeleiding door de leerkracht zelf: Duinpanne en Voelsprietrij: steeds met begeleiding van een gids

Beleef het landschap met Piep de Bosmuis

Piep de Bosmuis nodigt de kinderen uit voor een verkennende tocht in het domein. Piep ziet, hoort en ruikt allerlei dingen waar wij nooit op letten. De kin-

deren gaan, net als de bosmuis, met al hun zintuigen aan de slag om het landschap in het Bulskampveld op een andere manier te ontdekken. Hierbij leren ze gericht waarnemen. Ze kijken naar vormen en kleuren, ze voelen en zoeken, ze ruiken en horen. Al spelend leren ze zich oriënteren en maken ze kennis met diverse landschapselementen. Deze activiteit kan de aanzet zijn om nadien in de eigen schoolomgeving aan de slag te gaan rond het landschap, het weer, de seizoenen ...

Doelgroep: 1ste leerjaar

Locatie: Bulskampveld

Bergkabouters op de Kemmelberg

Zitten er Bergkabouters op de Kemmelberg? Kom op een tocht van 3 km spelen en speuren en beleef een dag uit hun leven. Rientje en Bas nemen je mee. Houten kabouters, houten dieren en bomen tonen je de weg. Bij ieder houten dier krijgen de kinderen een nieuw verhaal van de Bergkabouters. De kinderen spelen er een spel of doen een opdracht. Enkel als de leerkracht zelf begeleidt.

Doelgroep: 2de en 3de kleuter + 1ste graad lo

Locatie: Kemmelberg (start Bezoekerscentrum 'Het Heuvelland', St.-Laurentiusplein 1, Heuvelland)

Kostprijs: boekje: € 2,5

Bijen, hommels en wespen

De kinderen leren het verschil tussen een bij, een hommelmel en een wesp kennen door een reeks opdrachten waarbij ze zelf één van deze dieren worden. 'Wie ben ik?' is een eenvoudige determinatieoefening waarbij ze de verschillende kenmerken van wespen, hommels en honingbijen leren kennen. Tijdens een constructieopdracht ontdekken ze de bouw van de verschillende nesten. Het voedselospel leert ze niet alleen waarmee deze insecten zich voeden maar toont ook aan hoe waardevol al deze dieren zijn voor de mens en de natuur. In de afsluitende quiz komen de bedreigingen voor deze dieren aan bod. Vragen als 'Wat doe je als een wesp of een bij je geprikt heeft?' en 'Sterven ze als ze geprikt hebben?' krijgen een antwoord.

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: Bulskampveld, De Gavers

Bloemenkraam en schelpenhandel

Een winkeltje op het strand, bloemen maken en ruilen voor waardevolle schelpen, het is traditie in

vele badsteden. We halen deze nostalgische activiteit van onder het stof en maken in groep mooie strandbloemen. Via een leuk spel verzamelen de kinderen verschillende schelpen die ze beter leren kennen. Na de workshop neemt elk kind een echt schatkistje mee met hun schelpen en een prachtige strandbloem.

Doelgroep: 1ste graad lo

Locatie: Duinpanne

Kostprijs: € 10 extra voor gebruik materiaal

Bonte beestenboel

Samen met de wollenvrouw bezoeken de kinderen de dieren op de boerderij. Ze begroeten het paard, het konijn, het varken, de kippen en het schaap. Ze voelen aan hun pluimen en haren. Soms is de vacht mooi en zacht, soms eerder hard en stekelig. Maar wat wordt gebruikt om een wollen dekentje te maken? Dat proberen ze samen uit. Elk kind maakt een kleurrijk viltwerkje.

Doelgroep: 3de kleuter + 1ste graad lo

Locatie: Palingbeek

Kostprijs: € 10 extra voor gebruik materiaal

Boreas

Boreas is een veldwerkpakket speciaal voor kinderen. Het bestaat uit een strandzeil dat dienst doet als windscherm, maar tevens de spil vormt voor allerlei activiteiten. Boreas is ideaal om van de uitstap naar zee een boeiend en speels feest te maken. Via een verhaal over Boreas, die bij de Grieken de god van de noordenwind was, komen de kinderen in contact met natuurelementen. Ze maken kennis met de wind die heftig aan je kleren trekt of zachtjes over je haren aait, ze turen over het zeil met hun zoekijker, ze ontdekken verschillende schelpen, ze maken muziek met hun strandvondsten ... Dit veldwerkpakket laat kinderen toe om op een speelse manier de wereld van strand en duin verder te verkennen.

Doelgroep: 2de en 3de kleuter

Locatie: Duinpanne of op locatie

Kostprijs: gratis als de leerkracht zelf begeleidt

Broebelbeesten

Broebelbeesten zitten in het water. Het zijn dieren die bruisen van het leven, broebels produceren en er zelfs soms uitzien als broebels, met andere woorden rare snuiters. Maar soms zitten broebelbeesten niet in het water. Soms zijn ze op wandel. Soms stoppen ze zich weg. Sommige vliegen rond. Sommige

broebelbeesten leven altijd in het water en anderen passeren alleen. Het zijn fascinerende schepsels in alle vormen en maten. In deze module maken de kinderen kennis met de broebelbeesten en al wie hen aanbelangt. Dit doen ze op een creatieve en gevarieerde manier.

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: Palingbeek

Periode: eind febr.-april (enkel vm) / mei-okt

Broekventje vertelt

De IJzervallei is een bijzondere vallei. In de winter kan het een waterplas worden als de zee, in de zomer is het een zee van gras. Mensen hebben hier niet alleen leren leven met de grillen van de natuur, maar zijn evenzeer verknocht aan hun valleinatuur: waterig, weids en wonderlijk! Broekventje wil dat het wonderlijke van de IJzerbroeken wordt doorverteld. Hij wijst er ons op de verrassende stilte. Hij laat ons mooie vogels zien die aangepast zijn om in dit gebied te overleven. En zelf leeft hij er van meidoorn en paardenbloem, van dauwdruppels en voorbijdrijvende wolken. En vergeet vooral de broekdans niet! Broekventje wijst wel de weg naar de best dansende grond... Tenslotte rijst de vraag of jij wel zou willen wonen in een wereld als die van Broekventje?

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: Sport Vlaanderen Woumen - reserveren via de Blankaart

Composteren kun je leren

In kleine groepjes ontdekken de kinderen op een speelse manier alles over het compostingsproces. Ze leren wat composteerbaar is of wat verwerkbaar is door kippen. Ze mogen zelf afval sorteren. Een ronde meerkeuzevragen maakt duidelijk wat er gebeurt tijdens het compostingsproces. De diertjes in het compostvat worden bestudeerd en op naam gebracht. Ook de voedselkringloop in het compostvat komt aan bod. Tot slot worden de kinderen uitgedaagd om op basis van compost zelf de ideale teelgrond samen te stellen. Deze module is een aanvulling op het composteren in school of kan een aanzet zijn om op school van start te gaan met een composthoek.

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: Palingbeek

De bosprofessor

Assistenten gezocht om mee te helpen bij een levensbelangrijk bosonderzoek! Professor Hout wil een bosonderzoek uitvoeren maar kan het niet alleen. Vanuit zijn labo heeft hij 5 opdrachten bedacht: hoe vinden dieren hun wintervoorraad terug? Hoeveel verschillende kleuren heeft het herfstbos? Hoe meten we de leeftijd van een boom? Wie zijn de bladblazers van het bos? Welke bladeren horen bij welke vruchten? Helpen jullie even? De professor vermoedt dat de resultaten wel eens van algemeen levensbelang zouden kunnen zijn...

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: Blankaart + op locatie

De Kimmelberggames

Op de Kimmelberg werden heel wat sporen gevonden van de prehistorische mens. Wie woonde hier en waarom werd deze berg gekozen als woonplaats? Speel de Kimmelberggames en ervaar zelf hoe het was om er te leven als jager-verzamelaar.

Je kan de vijf games spelen op de aangeduide locaties op het plan met de wandelroute. Met een begeleidend boekje, heel wat spelmaterialen en didactische prenten, kan je deze module zowel zelf begeleiden of laten begeleiden door een gids. Mogelijk aan te vullen met de binnenmodule: 'Glorie van de Prehistorie': tijdens de prehistorie woonden er mensen op de Kimmelberg. Daarvan vond men bewijzen in de ondergrond. De leerlingen bekijken en betasten prehistorische gebruiksvoorwerpen. Via filmpjes en een quiz krijgen ze de basis van de prehistorie onder de knie.

Doelgroep: 3de graad lo

Locatie: Kimmelberg - CJT De Lork, Kattenkerkhofstraat 2 in Heuvelland

Kostprijs: indien de leerkracht zelf begeleidt: € 10 / Glorie van de Prehistorie: € 30 (1 uur)

De ransel

Herinneringseducatie WO I: de kinderen volgen het spoor van W.A. Stokes, een 17-jarige soldaat uit WO I, die begraven ligt op Hedge Row Trench Cemetery in domein De Palingbeek. Aan de hand van de inhoud van zijn ransel, een stapeltje brieven en de doos met persoonlijke spullen die na zijn dood aan zijn ouders werd bezorgd, stappen ze doorheen de rijke geschiedenis van het domein en zoeken ze naar de verbanden tussen het oorlogslandschap van toen en het natuurdomein van nu.

Er bestaat ook een versie 'De ransel op maat' voor groepen van 125 (programma halve dag) tot 225 leerlingen (programma volle dag).

De module komt in aanmerking voor een subsidie in het kader van het bezoek aan onroerend erfgoed in West-Vlaanderen.

Doelgroep : 3de graad lo

Locatie: Palingbeek

Duik eens in de Paddenpoel

Een poel is een kleine biotoop, maar het bruist er toch van het leven. Hij herbergt een bijzondere fauna en flora. De poel is van groot belang voor het voortbestaan van amfibieën. In het voorjaar leggen die hun eitjes in het ondiepe deel van de poel, want hier warmt het water sneller op. Amfibieën zijn niet alleen mooi om naar te kijken, het zijn ook uitstekende insectenvangers. In deze module maken de kinderen kennis met het leven in en rond de poel.

Doelgroep: 1ste, 2de en 3de graad lo

Locatie: Oostvleteren (reserveren via Palingbeek)

Periode: april tot half juni

Duik eens in de poel

Zonder water is geen leven mogelijk. Dat levensnoodzakelijke water komt uit de natuur. Hoe beter de waterkwaliteit in poelen en beken, hoe beter voor alle leven. Trouwens hoe meer planten en dieren in het water, hoe beter de kwaliteit. Dus gaan de kinderen op zoek naar het rijke waterleven. Van kikkers, padden of salamanders weten ze misschien al iets af? Maar al eens hun larven gezien? Of die van de vliegvlugge waterjuffers boven het water? Wie is bang van de waterpissebed of de waterschorpioen? En wie doet

het even goed als de rugzwemmer? Met het verhaal van eten en gegeten worden, verlaten ze uiteindelijk de waterkant, niet alleen met het veldwerk materiaal maar ook met heel wat meer kennis over wat zich onder de waterspiegel allemaal afspeelt...

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: Blankaart + op locatie

Duinenreservatenspel

Wie verovert het laatste stukje duin aan onze kust? Wat is een reservaat? Welke dieren komen er voor? Welke beheerwerkzaamheden gebeuren er? Waarom lopen er schapen en ezels rond in de duinen? Al deze vragen krijgen een antwoord na een adembenemend educatief duinenspel waarbij twee ploegen het opnemen tegen elkaar en voor de natuur. Ondertussen leren de deelnemers de verschillende actoren en de verschillende beheermethoden van een duinengebied kennen.

Doelgroep: 3de graad lo

Locatie: Duinpanne

Een dagje aan zee

Samen met hun klaspop Jules ontdekken de allerkleinsten een strandhuisje vol verrassingen. In een wereld vol fantasie ontdekken ze de natuur. Voelen aan dieren, ruiken, meevaren op de golven, vissen in de zee, duiken in het water en ook helemaal tot rust komen op het strand: alles beleven ze samen met hun klasvriend. Deze activiteit gaat volledig binnen door.

Doelgroep : 1ste en 2de kleuter

Locatie: Duinpanne

Duur: 1 uur

Eerste stappen in de ruimte

Een bezoek aan AstroLAB IRIS met de kleuterklas vormt vaak een ideale afsluiter van een klasthema rond de ruimte. Kleuters kunnen hier heel wat zien en beleven! Ze maken op een speelse manier kennis met de volkssterrenwacht en wat ze er allemaal doen.

In Astrolab II wordt het dak van de koepel open geschoven en krijgen ze echte telescopen van dichtbij te zien. Er wordt getoond hoe zo'n telescoop gemaakt wordt en bij mooi weer kijken ze door de telescoop naar de zon.

In Astrolab I kruipen de kleuters in de huid van een astronaut en maken ze een wondere reis door het zonnestelsel ... Ze leren op een leuke en eenvoudige manier wat er speciaal is aan de zon, de maan en de planeten. Als afsluiter wordt een waterraket gelanceerd!

Doelgroep: 3de kleuter

Locatie: Palingbeek

Kostprijs: € 40

Duur: max. 1,5 uur

Expeditie Duin

Op ontdekkingsstocht in de duinentuin en de omliggende Oosthoekduinen leren de kinderen spelenderwijs over de planten en dieren die er leven. Kunnen ze toveren met duinsterretjesmos? Is slangenkruid zo gevaarlijk als het klinkt? Prikken brandnetels altijd? Hoe krijgen de duinen vorm? Welke dieren zie je in de duinenpoel? Zijn konijnen de vos te snel af? Tijdens deze expeditie geven de duinen hun geheimen prijs.

Doelgroep: 3de graad lo

Locatie: Duinpanne

Expo Sea Change

In de expo ontdekken de leerlingen 4 verschillende ruimtes:

1. de schoonheid van de Noordzee
2. de zeebodem tussen zandbank, onderzeeër en fossielen
3. onderzoek naar de dood van een dwergvinvis
4. de drukte op zee.

1ste graad

In elke ruimte gaan de leerlingen met hun juf of meester op onderzoek. Samen proberen ze de octopus uit het net te redden. Wie eet wie op in zee? Wie zit verstopt in de duikboot? Wat is er aan de hand met de dwergvinvis? Ze komen het allemaal te weten tijdens hun tocht met de Duinpanne-begeleider.

2de en 3de graad

Samen met de juf of meester verdienen de leerlingen zoveel mogelijk sterren. In elke ruimte zijn er vragenkaartjes die de leerlingen stimuleren om op onderzoek uit te gaan. Er is ook tijd om doe-modules uit te testen. Wie wordt een 5-sterrenklas?

Doelgroep: 1ste, 2de en 3de graad lo

Locatie: Duinpanne

Kostprijs: € 2 per leerling

Flar en Flora

Flar en Flora wijzen de weg langs een natuurleerpad dat uitgezet wordt op het strand of in de duinen. Bij elke halte langs het parcours hoort een doe-opdrachtje. In het tasje dat de kinderen meedragen zit alle materiaal dat ze nodig hebben om die uit te voeren. Zo worden op een speelse manier, via zintuigelijke waarnemingen, enkele begrippen rond zee, strand en duin bijgebracht. Gaandeweg groeit hun betrokkenheid met wind en water. Schelpen en aanspoelsels komen uitvoerig aan bod. De kinderen ontdekken zo de samenhang en relaties op het strand en in de duinen.

Doelgroep: 1ste graad lo

Locatie: Duinpanne

Kostprijs: gratis als de leerkracht zelf begeleidt

Flierefluiters

Kabouter Flierefluit is vogelinspecteur in het Toverbos, maar hij is lui en roept de hulp in van de kinderen. Omdat de kinderen hem willen helpen, geeft hij hen een beetje toverkracht. Voor ze aan de slag gaan, test de kabouters hun kennis van vogels. Met nagemaakte verrekijkers speuren de leerlingen

naar echte vogels. Vervolgens vertrekken ze samen met kabouters Flierefluit op inspectie in het bos. Deze wandeling vol doe-opdrachten leert de leerlingen over vogelgeluiden, nesten, eieren, voedsel, vliegen en vogelkoppeltjes. Wordt een opdracht goed uitgevoerd dan krijgt de klas een pluim! Als afsluiter wordt er aan de klas een diploma van vogelinspecteur uitgereikt.

Locatie en doelgroep: Bulskampveld (+ op locatie): 2de (na de paasvakantie) en 3de kleuter + 1ste graad lo

Locatie en doelgroep: De Gavers: 3de kleuter + 1ste graad lo

Floepje zoekt pool

De leerlingen maken kennis met Floepje, een bijzonder diertje dat kan vliegen en zwemmen. Hij vertelt over een avontuurlijke reis. Hij heeft niet alleen veel spanning beleefd maar er ook heel wat vragen aan over gehouden. Op weg naar water wil Floepje samen met jullie op zoek naar antwoorden... Over wolken die regen maken en regen die opgevangen wordt, over water dat vuil wordt en weer proper wordt, over water waarin gejaagd wordt en vol van leven is...

Doelgroep: 3de kleuter en 1ste graad lo

Locatie: Blankaart + op locatie

Herbos jezelf

De gids nodigt de kinderen en de leerkracht uit om zich geestelijk en lichamelijk te herbronnen. Het bos nodigt hen uit om te bewegen, om de bosgroet te doen en om een kunstwerk te maken. Op een expressieve manier ontdekken ze welke stoffen uit bladeren, bloemen en schors goed zijn voor ons. Ze leren heel wat bomen van het bos kennen en zoeken schuilplaatsen voor dieren tussen takken en bladeren. Nadat ze ook de gezondheid van het bos onderzocht hebben, keren ze als herboren terug naar de klas.

Locatie en doelgroep: Bulskampveld: 2de graad lo

Locatie en doelgroep: Palingbeek & Kemmelberg + op locatie: 2de en 3de graad lo

Het bos door de ogen van

De leerlingen gaan op ontdekkingsstocht naar het bos. Onderweg zijn er verschillende stopplaatsen waar de kinderen door de ogen van 'iemand' of 'iets' anders kijken. Zo beleven zij het bos afwisselend als pissebed, laars, hond, onderzoekster, boswachter en kunstenaar. Die stellen zichzelf telkens voor in een raadseltje.

De kinderen luisteren en raden over wie of wat het gaat. Er wordt gebruik gemaakt van verschillende didactische werkmiddelen en -vormen. De kinderen maken onder andere gebruik van een Ferrariskaart, pictogrammen, het bosreglement, loeppotjes, zoekkaarten voor kriebelbeestjes e.a. Creatieve opdrachten, inleefoefeningen, takkenspelletjes e.a. komen aan bod. Locatie en doelgroep: De Gavers: 2de en 3de graad lo Locatie en doelgroep: Palingbeek & Kemmelberg + op locatie: 3de graad lo

Het spook van de Blankaart

Drie groepen en drie locaties... Kinderen gaan met kaart en klok in de hand in kleine groepjes onbegeleid op zoek naar welbepaalde bijzondere plekjes in het natuurgebied. Ook drie verhalen... Zowel binnen als buiten maken ze op verschillende wijzen kennis met de natuur en de geschiedenis van De Blankaart. En drie spoken... Elk verhaal kent zijn spook van het moeras. Slechts één van de drie is het echte spook! Wie heeft zich laten vangen wanneer uiteindelijk het ware spook van De Blankaart opstaat?

Doelgroep: 3de graad lo

Locatie: Blankaart

Houtzoekertjes

Een inleefverhaal over houtzoeker Harry brengt de kinderen in de juiste bossfeer. Zeker als ze op stap mogen gaan met de sjaaltjes om de hals waarop de zes dieren uit Harry's bos zijn afgebeeld. De kinderen zoeken naar hun sporen want één voor één kruisen ze hun pad: de ree, de vos, de egel, het konijn, de muis en de eekhoorn. En net zoals de dieren in het bos moeten ook de kinderen goed kunnen luisteren, smaken, kijken, voelen, horen en lopen. Kunnen ze het ook allemaal? Als afsluiter kleden ze een kale plankenboom op creatieve wijze aan met wat ze hebben gevonden zodat ook hij boom mag zijn onder de bomen. En Harry tevreden zal zijn!

Doelgroep: 1ste graad lo

Locatie: Blankaart + op locatie

In het spoor van Roestje

Vier brieven afkomstig van boswachter Els, vormen de aanzet voor het uitvoeren van een reeks opdrachten. De kinderen maken hierbij kennis met heel wat dieren uit het bos. Ze ontdekken hoe de dieren samenleven en leren over hun woonplaats, hun gewoontes, hun lichaamsbouw en de sporen die ze

achterlaten. 'In het spoor van Roestje' is een module waarbij groepswerk en zelfstandig opdrachten uitvoeren centraal staan. Een duidelijke taakverdeling zorgt ervoor dat de speelse opdrachten allemaal goed uitgevoerd worden.

Doelgroep : 3de graad lo

Locatie: Bulskampveld

Kostprijs: € 15 mits begeleiding door de leerkracht zelf

Juffertje groen

Samen met Juffertje Groen ontdekken de kinderen het natuurgebied rond 'Duinpanne'. Op een korte wandeling vallen ze van de ene in de andere verrassing, alles vormt een uitdaging voor Juffertje Groen. En... misschien krijg je wel eekhoortjes te zien.

Doelgroep: 3de kleuter en 1ste graad lo

Locatie: Duinpanne

Kabouterpad

Kabouterpad bestaat uit 10 kabouters, 44 opdrachtkaarten en heel wat bijkomend materiaal. De leerkracht maakt zelf een keuze uit de opdrachten en kleeft de bijbehorende kaarten op de kabouterfiguurtjes. De kabouters worden op voorhand uitgezet langs een zelf gekozen route. Als alles op zijn plaats staat kunnen de kinderen speuren naar de verschillende kabouterfiguurtjes. Zo ontdekken ze telkens een nieuwe opdracht die hun zintuigen prikkelt: natuurlijke materialen betasten in voelzakjes, ruiken aan bosgrond, proeven van bosvruchten, geblinddoekt luisteren naar bosgeluiden, stilletjes dieren observeren... Er is keuze voor opdrachten in alle seizoenen.

Locatie en doelgroep: Bulskampveld (+ op locatie),

De Gavers: 2de en 3de kleuter

Locatie en doelgroep: Palingbeek & Kemmelberg (+ op locatie), Voelsprietrij: 2de en 3de kleuter + 1ste leerjaar

Kostprijs: gratis als de leerkracht zelf begeleidt

Kennismaking met het VOC

Onder begeleiding bezoek je het Opvangcentrum voor Vogels en Wilde Dieren. In het dierenartslokaal krijg je uitleg over de oorzaken van ziekten en verwondingen bij de binnengebrachte dieren en over hun verzorging. Je wandelt langs de eerste opvang, de familiekoöien en de vliegkooi. Je krijgt een overzicht van de revalidatieperiode waarbij de dieren steeds meer ruimte krijgen. Zo wennen ze aan hun toekomstige vrijlating. Je eindigt in de muizenkwekerij, waar

het voedsel voor uilen en andere roofvogels wordt gekweekt. Tenslotte krijgt iedereen de kans om via een uitgebouwd opdrachtencircuit hun kennis te testen.

Doelgroep: 1ste, 2de en 3de graad lo

Locatie: Bulskampveld

Kostprijs: € 3 per persoon

Klieder, kledder, klater, kletsnat van water

Poelen zijn soms kleine biotopen, maar het bruist er van het leven. Ze herbergen een bijzondere fauna en flora. Ze zijn ook van groot belang voor het voortbestaan van amfibieën. In het voorjaar leggen die hun eitjes in het ondiepe deel van de poel, want hier warmt het water sneller op. Amfibieën zijn niet alleen mooi om naar te kijken, maar het zijn ook uitstekende insectenvangers. In deze module maken de kinderen kennis met het leven in en rond de poel.

Doelgroep: 2de en 3de graad lo

Locatie: De Gavers

Kostprijs: € 15 mits begeleiding door de leerkracht zelf

Kopje onder in de Gavers

Bezoek aan de interactieve tentoonstelling en leerrijke buitenactiviteit. De familie Doedeleau neemt klein en groot mee op sleeptouw in een spannend verhaal. De kinderen gaan 'kopje onder' en wagen zich aan een virtuele duik in het Gavermeer. Op een speelse en interactieve verkenningstocht leren ze de boeiende onderwaterwereld van planten en dieren kennen.

Doelgroep: 1ste, 2de en 3de graad lo

Locatie: De Gavers

Kriebelbeestenspel

Het kriebelbeestenspel wordt gespeeld in duinen en bos. De groep neemt de koffer met spelbord, kaartjes en loeppotjes mee op het terrein. De kinderen worden in groepjes verdeeld en nemen het tegen elkaar op om verschillende soorten kriebelbeestjes te vinden. De diertjes vinden, er goed naar kijken, ze vergelijken met het kriebelbeestenkaartje, er respectvol en voorzichtig mee omgaan,... zijn maar enkele van de leerdoelen die dit spel niet alleen leuk maar ook leerrijk maken.

Doelgroep: 2de en 3de graad lo

Plaats: Duinpanne

Duur: 1 uur

Kriebelbeestjes

We zoeken en bestuderen bodemdierjes.

Doelgroep : 2de en 3de graad lo

Locatie: De Gavers

Kostprijs: € 15 mits begeleiding door de leerkracht zelf

Kriebel en Wiebel

Kriebel is een bijtje dat kriebelt. Wiebel is een zonnebloem die jarig is. De kinderen maken kennis met deze twee dikke vrienden. De bij vraagt de kinderen om haar te helpen bij het verjaardagsfeest. In kleine groepjes voeren ze opdrachten uit in het domein. De kinderen verzamelen op een speelse wijze de basiselementen van de natuur: aarde, takken, blaadjes, gras, stenen en water. Hierin worden gevonden kriebelbeestjes geplaatst. Met eenvoudige hulpmiddelen

worden tijdens het uitvoeren van de veldwerkopdrachten alle motorische vaardigheden aangescherpt. De opeenvolgende doe-opdrachtjes brengen afwisseling in het geheel.

Doelgroep: 1ste kleuter + 2de kleuter tot aan de Kerstvakantie

Locatie: Bulskampveld

Landschapskoffer

De Landschapskoffer is een boeiend instrument om met de hele klas in het landschap te werken. Hij biedt een ruime waaier aan activiteiten en boeit door de afwisseling.

In eenvoudige stappen leren de kinderen observeren, analyseren, meten en schatten, oriënteren, interpreteren. En wees er zeker van: ze kijken achteraf met andere ogen naar de (school)omgeving.

Doelgroep: 2de en 3de graad lo

Locatie: Voelsprietrij

Laura Maxima

Ons leefmilieu kan behoorlijk lijden onder ons energieverbruik. Beter leren leven met de zon is één van de oplossingen maar dan moeten we onze dagelijkse leefgewoonten aanpassen.

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: Palingbeek

Duur: 1 uur

Lentekriebels

De kinderen gaan op stap met een seizoensfee of -tovenaars die zich heeft overlapt. Is de lente daardoor wel goed gestart in het bos? Spelenderwijs maken de kinderen kennis met alle aspecten van de lente. Waarom zingen vogels en hoe kunnen zij verleiden? De kinderen maken, net als vogels, een groot nest maar ze ontdekken ook het nest van andere bosdieren. Vogels broeden op eieren. Maar hoe zit het bij de kikkers, rupsjes en vlinders? Ze speuren naar voorjaarsbloeiërs en dansen met de bijen. Zo leren de kinderen hoe die hun voedsel vinden. En weten de kinderen wanneer kleine vogels hun nest verlaten? Kom mee en luister naar het verhaal van de seizoensfee!

Doelgroep: 1ste graad lo

Locatie: Palingbeek & Kemmelberg + op locatie

Metten is weten

De kinderen worden echte energie-inspecteurs: met de energiemeter in de hand gaan ze op zoek naar de meest verbruikende lampen en huishoudtoestellen...

Doelgroep : 2de graad lo

Locatie: Palingbeek

Duur: 1 uur

Met pad op Pad

Staan er in je (school)omgeving ook elk jaar van die gekke verkeersborden met een pad op? Van zodra padden ontwaken uit de winterslaap willen ze zo snel mogelijk naar de poel. En dat is niet omdat ze honger hebben. De paddentrek is een hels avontuur.

"Met pad op pad" neemt de kinderen mee tijdens die jaarlijkse trektocht. Ze krijgen meestal geen pad te zien, maar beleven spelenderwijs en proefondervindelijk alle avontuurlijke kanten van het paddenleven. Gaandeweg worden ze paddenexpert. En wie weet durven ze 's avonds helpen bij de paddenoverzetactie. Kortom, in "met pad op pad" gaan ze met pad op pad.

Aandacht: voorzie spelkledij voor buiten

Doelgroep: 2de en 3de graad lo

Locatie: Voelsprietierij, bij een overzetplek

Periode: enkel in februari-maart

Moord in de poel

Kinderen onderzoeken de levensgemeenschap van een poel. Ze worden verwonderd over het leven in en rond de poel en krijgen een eerste inzicht in het belang van poelen. Op een speelse manier worden

enkele voorname bewoners van de poel voorgesteld. Daarna gaan de kinderen in deelgroepjes aan de slag. Als echte speurders gaan ze op zoek naar de moordenaar van één van de poelbewoners. Tijdens hun onderzoek maken de kinderen kennis met de voedselrelaties tussen de dieren in de poel. Er ontstaat een heus voedselweb. Ook de plantengroei, de vorm van de poel en de kwaliteit van het water worden onderzocht. Een activiteit voor knappe speurders die zin hebben in nattigheid!

Doelgroep: 3de graad lo

Locatie: Bulskampveld (+ op locatie), Blankaart (+ op locatie), De Gavers, Voelsprietierij

Natuurdoewandeling op maat

Deze module kan ook voor grotere groepen tot maximum 250 kinderen (of max. 10 groepen).

De kinderen maken kennis met het domein aan de hand van speelse natuur-doe-opdrachtjes. De kinderen wandelen van de ene opdracht naar de andere, onder begeleiding van de leerkracht. Alle materiaal wordt voorzien door het Bezoekerscentrum. Naargelang de beschikbare tijd en de grootte van de groep kan een selectie uit verschillende opdrachten worden gemaakt.

Doelgroep: 1ste tot 3de leerjaar

Locatie: Palingbeek

Duur: ½ of hele dag (afhankelijk van de grootte van de groep en de beschikbare tijd)

Kostprijs: € 15 voor gebruik materiaal

Noordzeeslag

Wie heeft het gekende zeeslagspel nog niet gespeeld? De boten zijn hier vervangen door dieren die in of rond de Noordzee leven, maar die hinder ondervinden door de mens en er zelfs soms door sterven. Kunnen de kinderen de dieren redden? Op het einde volgt een kleine quiz over de informatie die ze hebben gekregen tijdens het spel. Leuk en leerrijk!

Doelgroep: 2de en 3de graad lo

Locatie: Duinpanne

Duur: 1 uur

Ontdek de Kleiputten

Het kleine natuurgebied 'De Kleiputten' is een groen paradijsje aan de rand van Roeselare. Tot in 1984 was het een deeltje van een kleigroeve. De andere putten van die groeve werden een stortplaats. Het reservaat werd afgedamd van de rest en de natuur kan er vrij

zijn gang gaan. Natuurpunt Mandelstreek verwent dit gebied met een sterk beheer.

Ondertussen is het natuurreservaat 'De Kleiputten' een rijke biotoop met een grote diversiteit - een plek om te koesteren. En trouwens niet alleen om te koesteren, maar ook om iedereen van te laten genieten. Door het kwetsbare karakter kan je het gebied enkel bezoeken onder begeleiding. De natuurgidsen van Natuurpunt Mandelstreek nodigen jullie uit voor een boeiende ontdekkingstocht in 'putteke natuur'.

Doelgroep: 1ste, 2de en 3de graad lo

Locatie: Reservaat de Kleiputten in Roeselare - reserveren via de Voelsprietierij

Duur: 1,5 tot 2 uur

Ontdek het Sterrebos

Het Sterrebos heeft zijn naam niet gestolen. 10 dreeven maken een overduidelijke stervorm in dit kasteelpark. Dit kleine bos aan de rand van de stad Roeselare heeft echter nog enkele mooie verrassingen in petto. Een natuurgids van Natuurpunt Mandelstreek loodst je klas van de ene 'aha' naar de andere 'waw' in deze kleine groene long van Roeselare.

Doelgroep : 1ste, 2de en 3de graad lo

Locatie: Provinciedomein Sterrebos in Roeselare - reserveren via de Voelsprietierij

Duur: 1,5 tot 2 uur

Ontdek het Vierkavendomein

Ideaal om al fietsend met je klas naar toe te trekken: het Vierkavendomein aan de rand van de gemeente

Moorslede. Je geraakt er vlotjes via de Storroutte, het fietspad dat het traject volgt van de oude spoorlijn leper-Roeselare.

Ook al is het zeker niet het grootste bos in de dichtbevolkte regio, toch is het jonge domein al van onschatbare waarde. Het Vierkavendomein is een boeiende puzzel van aaneengesloten biotoopjes van naaldbomen, loofhout, weiden, hagen, poelen, een moerasje, een boomgaard tot zelfs wat graanakkertjes.

Deze natuurlijk mix zorgt voor een biodiversiteit waar je als bezoeker in elk seizoen volop kan van genieten: vroege vogels in de lente, de libellen met hun vrolijke zomerkleuren, geurige kruiden en bloesems die nieuwsgierig bezocht worden door de kleurrijke fladdervleugels van diverse vlinders, enz. Wie weet krijg je er een meerstemmig kwaakconcert te horen aan één van de poelen of raak je onder de indruk van een miauwende buizerd, cirkelend op zoek naar wat lekkers.

Doelgroep: 1ste, 2de en 3de graad lo

Locatie: domein Vierkaven in Moorslede - reserveren via de Voelsprietierij

Duur: 1,5 tot 2 uur

Op bezoek BIJ de imker

Op de parking van het provinciedomein het Sterrebos en bij het Bezoekerscentrum De Blankaart staat een BIJzonder gebouwtje een échte bijenhal!

Van lente tot herfst is het er een drukte van jewelste en zoemende werkersvolkjes vliegen af en aan. Zin in hun honingzoet verhaal? Kom dan zeker eens

op bezoek BIJ de imker die de kinderen meeneemt op ontdekkingsstocht tussen raat en bloem, stuifmeel en nectar, koningin en dar, slingeren en proeven, solitaire en sociaal, hotel en kast.

En zo komen ze te weten dat de imker zelf ook een bezig bijtje is...

In de Blankaart ontdek je ook nog hoe verrassend mooi een bij of stuifmeelkorrel kan zijn als je ze door een bino bekijkt.

Doelgroep en locatie: Sterrebosdreef in Rumbeke: 1ste graad lo (1 uur), 2de en 3de graad lo (1,5 tot 2 uur) - reserveren via de Voelsprietrij

Doelgroep en locatie: Blankaart: 2de graad lo - 2 uur

Op een grote paddenstoel

'Op een grote paddenstoel, rood met witte stippen, zat kabouter Pinnemuts...' Iedereen kent dit kinderdeuntje! Zo begint een heuse zoektocht van de kabouter, samen met de kinderen, naar een nieuwe paddenstoel: één met een mooie kleur en/of lekkere geur, één om op te zitten en op te wippen. Onderweg ontmoeten ze allerlei bosbewoners die hen wegwijs maken in de wondere wereld der zwammen. In spelvorm bekijken de kinderen de onderkant van een paddenstoel en speuren ze naar zwamdraadjes. Ze zoeken paddenstoelen in allerlei vormen, geuren en kleuren. Samen met de pad proberen ze in rijm de best passende paddenstoelennamen te vinden. Een prachtig geïllustreerd verhaal vol leerrijke opdrachten.

Doelgroep : 3de kleuter en 1ste graad lo

Locatie: Bulskampveld, Gavers, Palingbeek &

Kostprijs: € 15 mits begeleiding door de leerkracht zelf

Op stap met de boskoffer

De Boskoffer bevat tal van veldwerkmaterialen en opdrachten om met de leerlingen op stap te gaan in het bos. Via de opdrachten, gebundeld per graad, kunnen de leerlingen op een leuke manier het bos in al zijn facetten ontdekken en beleven. Ze krijgen de kans om zelf te onderzoeken en te experimenteren. Met de materialen uit de koffer (o.a. opzetloepjes, potloepjes en zoekkaarten) kan het hele jaar door gewerkt worden.

Het draaiboek voor de 1ste graad bevat suggesties en opdrachten om bomen te onderzoeken en verschillen te ontdekken tussen de soorten schors, de vruchten en de bladeren. Ook de den en de spar komen aan bod.

Voor de 2de graad zijn er tips en opdrachten om bomen te herkennen aan de vruchten en de bladeren. Ook kriebelbeestjes en paddenstoelen komen aan bod.

Bomen meten en ze herkennen aan knoppen en/of bladeren zijn opdrachten voor de 3de graad. Ook het verschil tussen loof- en naaldbomen komt aan bod. Paddenstoelen en gallen worden ook onderzocht.

Locatie en doelgroep: Bulskampveld (+ op locatie), De Gavers, Palingbeek & Kemmelberg (+ op locatie), Voelsprietrij: 1ste, 2de en 3de graad lo Voelsprietrij niet voor de 1ste graad.

Locatie en doelgroep: Voelsprietrij: 2de en 3de lo
Kostprijs: gratis als de leerkracht zelf begeleidt

Op stap met de Zwingids

De groep gaat op stap met een ervaren Zwingids die de kinderen meeneemt in de boeiende wereld van de vogels, de ooievaars, de boomkijkers, de planten en schelpen van de Zwinvlakte, ...

De gids speelt in op al het bijzonders dat het Zwin tijdens de periode van het bezoek te bieden heeft. De wandeling is aangepast aan de doelgroep. Het verhaal van de gids wordt afgewisseld met leuke spelletjes en doe-opdrachten. De gids laat de kinderen zo op een andere manier naar de natuur kijken.

Doelgroep: 3de kleuter, 1ste, 2de en 3de graad lo

Locatie: Zwin Natuur Park

Op verkenning in ons zonnestelsel

De kinderen maken op een leuke en speelse manier kennis met de ruimte. Wat is het verschil tussen een ster en een planeet? Hoe groot is de zon? Wat is er speciaal aan elke planeet? Wat is het ISS?

In Astrolab II maken de leerlingen kennis met telescopen. Ze krijgen een demonstratie van de werking van zo'n telescoop en mogen er natuurlijk ook eens door kijken, als het weer het toelaat. In het optisch labo wordt eenvoudig uitgelegd hoe zo'n spiegeltelescoop gemaakt wordt. Ook zien ze er een grote maquette van het ISS en worden de afstanden in de ruimte begrijpelijk voorgesteld. In Astrolab I bekijken de leerlingen de grootste amateurtelescoop van de Benelux. Ook krijgen ze er een 3D-bril op de neus en maken een wondere reis door het heelal...

Als afsluiter wordt een waterraket gelanceerd!

Doelgroep : 1ste graad lo

Locatie: Palingbeek

Oriëntatiewandeling

Met behulp van kaart (en eventueel kompas) gaan leerlingen in een natuurlijke omgeving op zoek naar gemerkte punten, die op de kaart uitgetekend zijn. De route is niet op voorhand aangeduid en wordt door de deelnemers zélf bepaald. Oriëntatiewandelingen is een unieke gelegenheid om vakoverschrijdend te werken. Reserveren: via MOEV op 051 26 50 30 of info@wvl.moev.be

Doelgroep: 3de graad lo

Locatie: Palingbeek

Ornithologen in spe

Het Zwin is een internationale luchthaven voor vogels, elke dag kun je er veel verschillende vogels bewonderen. Die vogels op naam brengen is niet altijd even makkelijk. Gelukkig bestaan er hiervoor handige hulpmiddelen! Spelenderwijs oefenen de leerlingen het opzoeken in een vogelgids en leren ze werken met verrekijker en telescoop. Aan de hand van een meeuwenspel leren ze een determinatiekaart gebruiken. Met deze kennis gaan ze als échte ornithologen op ontdekking in het Zwin. Ze bewonderen het vogelvliegverkeer en proberen de vogels die ze zien op naam te brengen. Afsluiten doen ze met een 'Wie is het?'-spel.

Doelgroep: 2de en 3de graad lo

Locatie: Zwin Natuur Park

Over de Kemmelberg

De Kemmelberg is een 'berg vol verhalen'. Doorheen de tijd leefden en woonden er heel wat mensen. Elk liet er een spoor of een verhaal achter... Ga samen

met een gids op interactieve tocht 'over' de Kemmelberg en ontdek al doende heel wat grappige, luchtige, mysterieuze, triestige en soms zelfs geheime verhalen over deze unieke berg.

Doelgroep: 2de en 3de graad lo

Locatie: Kemmelberg (reserveren via Palingbeek)

Over 't leven in het bos

De kinderen gaan op een avontuurlijke speurtocht naar verschillende plaatsen in het bos waar ze ontdekken hoe dieren overleven in het bos. De gids vond een nest met jongen van de buizerd die ouderloos zijn. Wie zal ze nu opvoeden? Wie zal ze de verschillende buizerdlessen leren? De kinderen kunnen heel wat leren van de andere dieren in de natuur. Ze helpen met de buizerdlessen en vinden zelf de weg door een geurspoor te volgen, een kompas te gebruiken en kaart te lezen. De buizerd leert de volgende lessen: Hoe geraak ik aan voedsel? Hoe maak ik mijn nest? Hoe communiceer ik met de andere dieren? Hoe verdedig ik mij tegenover mijn vijanden?

Doelgroep: 4de tot 6de leerjaar

Plaats: Palingbeek & Kemmelberg + op locatie

Piratentocht

Ontdek het geheim van de piraat en misschien vind je de schat! Zin in een leuke, avontuurlijke én leerrijke activiteit in de natuurtuin? In kleine groepjes gaan kinderen op pad om de opdrachten van de piraat over het leven in de duinen op te lossen. De infopanelen bieden de juiste oplossing! Als alle vragen correct opgelost zijn, weten ze waar de geheime code verstopt zit. Hopelijk is het de juiste code om de schatkist te openen! Er zit een kleine verrassing in voor elke stoere piraat.

Doelgroep: 2de en 3de graad lo

Locatie: Duinpanne

Kostprijs: € 1 per leerling

Plastic soep

12 zeedieren bedenken 12 leuke opdrachten voor klassen aan zee. De leerlingen begrijpen spelenderwijs wat rommel van mensen met dieren in de zee doet. De klas gaat op ontdekking langs de vloedlijn, op het harde en in het zachte zand. Brengt de klas alle opdrachten tot een goed einde?

Doelgroep : 2de graad lo

Locatie: Duinpanne

Reis door de ruimte

Kunnen we op alle planeten staan? Hoe warm is de zon? Hoe overleven mensen in een ruimtestation en wat doen ze daar? In AstroLAB IRIS leren de kinderen heel wat bij over ons wondere heelal, maar ook hun interesse voor wetenschap wordt aangewakkerd tijdens een bezoek. In Astrolab II maken ze kennis met grote telescopen. Ze krijgen een demonstratie van de werking van zo'n telescoop en mogen er natuurlijk ook eens door kijken als het weer het toelaat. In het optisch labo wordt uitgelegd hoe zo'n telescoop gemaakt wordt. Ze zien dankzij een spiegeltest dingen die ze met het blote oog niet kunnen zien. Er is ook een grote maquette van het ISS en de grootte van de zon wordt aanschouwelijk gemaakt. In Astrolab I bekijken de leerlingen de grootste semiprofessionele spiegeltelescoop van de Benelux. Bovendien leren ze waar amateursterrenkundigen mee bezig zijn. Ze krijgen een 3D-bril op de neus en maken een reis door het heelal. Als afsluiter wordt een waterraket gelanceerd!

Doelgroep: 2de en 3de graad lo

Locatie: Palingbeek

Reiskriebels

Elk voorjaar maken ooievaars de grote reis vanuit het warme zuiden naar het Zwin. Ook het ooievaarskoppel Kobe en Cora keert elk jaar naar het Zwin terug. De kinderen maken kennis met Kobe en luisteren naar zijn spannende reisverhaal. Daarna is het hun beurt om op vliegreis te vertrekken!

Ze veranderen in echte ooievaars, eten hun buik rond en bereiden zich goed voor op hun vlucht naar het Zwin. Zou hun nest er nog zijn of is het stuk gewaaid? Ze beschermen hun eieren voor de vossen en leren voedsel verzamelen als de beste. Na al deze avonturen wordt het tijd om hun vleugels weer te strekken en vliegen ze terug... richting zuiden. Vliegen jullie mee?

Doelgroep: 3de kleuter en 1ste graad lo

Locatie: Zwin Natuur Park

NIEUW: Ronald's reis

Ronald de rups werd na een hevige storm uit zijn huis geblazen. Helemaal in de war gaat hij op zoek naar zijn huis. Onderweg komt hij heel wat vrienden tegen, elk met een bijzonder talent (zintuig). De vrienden willen Ronald helpen, maar schakelen eerst de hulp in van de kinderen. Bij elke vriend wordt er

één bepaald zintuig in de kijker gezet. Zo moeten de kinderen ruiken, proeven, horen, voelen en zien. Ronald's reis voert de kinderen doorheen de kruidentuin en laat ze op een speelse manier kennismaken met verschillende planten(delen) en dieren.

Doelgroep: eind 2de kleuter en 3de kleuter

Locatie: Bulskampveld

Schaap wordt wollebol

Na een bezoekje aan het Yper Museum weten de kinderen alles over het wollig verleden van de stad. Dan gaan ze zelf aan de slag! De schaapscheerder brengt hen een zak vol ruwe wol. Tijdens deze creatieve workshop maken ze net zoals de Ieperse spinsters uit de losse vezels een gekleurde draad. Daarna maken ze zoals de vollers van vroeger een kleurrijk viltwerkje.

Doelgroep: 2de en 3de graad lo

Locatie: Yper Museum, Ieper - enkel mogelijk in combinatie met een museumbezoek - reserveren in de Palingbeek

Kostprijs: € 60 + € 0,5 per leerling materiaalkost (Ieperse scholen: € 30 + € 0,5 per leerling)

Schaduwtocht

In de duinentuin van Duinpanne zijn er verschillende silhouetten van kustdieren verstopt. Aan de hand van een prentenkaart kunnen de kinderen de schaduwen proberen te herkennen. Als alle silhouetten gevonden zijn, blijft er op hun kaart 1 dier over. Benieuwd of ze het vinden? De leerkracht krijgt infochips mee over de gevonden dieren. Zo wordt het een actieve en leerrijke groepsactiviteit.

Doelgroep: 1ste graad lo

Locatie: Duinpanne

Kostprijs: € 0,5 per leerling

Schatkist van Boris

De kinderen ontdekken de gebruikswaarde van het bos voor mens en dier. Wie gebruikt het bos? De dieren gebruiken het als leef- en eetplaats, de mensen om zich te ontspannen. Ook om hout te verzamelen en er mee te bouwen. Of om er noten en bessen te zoeken.

De kinderen worden speurneuzen. Boris heeft een zak vol voorwerpen die hij niet thuis kan brengen, de kinderen helpen hem daarbij. Telkens ze een voorwerp bij de juiste boom of plaats kunnen plaatsen, krijgen ze een sleutel. Eén van de zes sleutels geeft

toegang tot de schatkist die de gids (of leerkracht) heeft verborgen op een leuke plek. Zo maken de kinderen kennis met de vele schatten van het bos.

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: Blankaart (+ op locatie), Palingbeek & Kemmelberg (+ op locatie)

Shoppern in het Zwin

Wist je dat je kan shoppen in het Zwin Natuur Park?

De Zwingidsen weten dat maar al te goed! In het park en de Zwinvlakte groeien vele verschillende kruiden en planten, waarvan sommige eetbaar zijn. Samen met de gids gaan de kinderen op plantenontdekkingstocht in het park en de vlakte.

Ze bekijken een vijftal verschillende planten en ontdekken welke producten ervan worden gemaakt. De producten zitten goed verstopt...

Slagen ze erin om ze te vinden en zo de winkelmand van de gids te vullen? Ondertussen ontdekken ze allerlei leuke weetjes en verhaaltjes over deze planten. Als het winkelmandje is gevuld, gaan ze aan de slag in de kookklas. Samen maken ze een hapje met een zilte toets en een zoet drankje. Smullen maar!

Doelgroep: 1ste en 2de graad lo

Locatie: Zwin Natuur Park

Solidair of solitair

Na een korte introductie onderzoeken de kinderen geprepareerde insecten in potloepjes. Zo ontdekken ze de verschillen tussen vliesvleugeligen (bijen, hommels en wespen) en andere insecten. Daarna volgt een spelopdracht met foto's en beschrijvende fiches die aantonen dat er vele soorten solitaire bijen en wespen bestaan. Een korte zoekopdracht naar het gepaste voedsel voor elk diertje toont aan dat solitaire bijen en wespen heel uiteenlopende voedingsgewoonten hebben. Na het bekijken van een broedgang vol eitjes en larven van de zandbij, wordt de activiteit afgesloten met de bouw van een eigen insectenhotel. Zo kan het observeren van deze beestjes verder gezet worden in de eigen schoolomgeving.

Doelgroep: 3de graad lo

Locatie: De Gavers

SOS de winter komt er aan

De kinderen kruipen in de huid van een bosbewoner en maken een heus voedselweb. Wat gebeurt er met het bos in de winter? Kennen ze dieren die een winterslaap houden? Ze leven zich helemaal uit tijdens het trekspel! Ze beelden met de hele klas een boomfabriek uit: tijdens dit inleefmoment worden de bouw en de werking van een boom in alle seizoenen geïllustreerd. Welke bomen hebben een extra bescherming tegen uitdroging? Tot slot gieten ze hun verwondering in een stukje poëzie!

Doelgroep: 3de graad lo

Locatie: Palingbeek & Kemmelberg + op locatie

Spelen met Boris

De kinderen gaan op stap met Boris, een echte bostrol uit Noorwegen! Na het zingen van het herfstlied worden de kinderen voortdurend geprikkeld om op een speelse en muzische manier het herfstbos actief te ontdekken met alle zintuigen! Daarvoor maken ze o. a. een boomschilderij, leren ze elementen van de herfst kennen door middel van een herfstgedicht, beelden ze de groei van een vruchtje tot boom uit, gaan ze op zoek naar kriebelbeestjes, lossen ze dierenraadseltjes op en nog heel wat meer. Tussendoor kunnen de kinderen zich ook nog uitleven tijdens een bosspel. Een actieve en creatieve module!

Doelgroep: 1ste graad lo

Locatie: Palingbeek & Kemmelberg + op locatie

Speurneuzen in bos en duinen

Tamy, onze eekhoorn, wijst de kinderen de weg door de duinen en het bos. Met veel doe-activiteiten komen ze meer te weten over het leven als plant en dier. Hoe maken ze zelf een duin? Wie zit daar verstopt? Wat voor kriebelbeest is dat? Wie eet wat en wat wordt opgegeten door wie? Het konijnenkeutel-bosspel vormt het hoogtepunt van deze wandelactiviteit.

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: Duinpanne

Speurtochten

Zie info op de regiopagina's Westhoek op p. 39

Doelgroep: 1ste, 2de en 3de graad lo

Locatie: Palingbeek & Kemmelberg + op locatie
Kostprijs: € 1 per stuk

Uilen met ballen

Een kort gedicht vormt de aanzet voor een boeiende ontdekkingstocht naar de wereld van de uilen. Kinderen speuren naar levensecht lijkende vogels in het bos. Zo ontdekken ze hoe goed ze zich kunnen verbergen. Een loopspel leert de kinderen dat niet alle uilen, alle muizen eten. Ze maken een voedselweb en krijgen zo een duidelijk beeld van wie wat/wie eet. Met enkele grote afbeeldingen wordt geïllustreerd hoe en waarom uilen braakballen produceren. Ook de specifieke klauwen van een uil worden van dichtbij bekeken. Tijdens een korte zoektocht, volgen de kinderen sporen van dieren. Benieuwd bij welk dier ze zullen uitkomen. Tot slot kunnen ze als wetenschappers in spe, braakballen pluizen en verrast worden door de inhoud ervan.

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: Bulskampveld en Blankaart

VERNIEUWD: Vlerk de vleermuis achterna

De leerlingen worden in een korte introfilm uitgedaagd door de geest van de kasteelheer. Wie helpt hem bij zijn onderzoek naar vleermuizen? Door middel van opdrachten en spelletjes ontdekken de leerlingen hoe vleermuizen leven en jagen. Waar wonen ze? Wat staat er op hun menu? Samen gaan ze de uitdaging van de kasteelheer aan!

Doelgroep: 3de graad lo

Locatie: Bulskampveld

Vossenstreken

In een sfeervol verhaal volgen de kinderen het kleine en ondeugende vosje Freddy. Daarna trekken ze, met een vossenkroon op, het bos in om het leven van de vos te ontdekken. In een loopspel waarbij ze voedselkaartjes moeten verzamelen maken ze kennis met een voedselpiramide waar de vos deel van uit maakt. Naast de vos leren de kinderen ook nog andere bosbewoners kennen. De vos eet graag braambessen, maar wie eet de verdorde blaadjes op? Wie eet de regenworm? Wie eet de mol? En wat gebeurt er met de vos als hij heel oud geworden is? Zo ontdekken de kinderen een eenvoudige voedselkringloop waar de vos deel van uitmaakt.

Doelgroep: 1ste graad lo

Locatie: Bulskampveld

Waterdraakje vertelt een (g)beestig verhaal

De kinderen maken in een inleidend verhaal kennis met het waterdraakje van de Gavers. Op een speelse manier ontdekken ze wat er allemaal gebeurt in en rond het meer. Met een groot zeil wordt het Gavermeer nagebootst. De invloed op het water van wind, stromingen... wordt eveneens gesimuleerd. Een reuzenbal drijft af op het 'water', of is de speelbal van een kleine storm, (cfr. new games). Zo kunnen de kinderen 'zwemmen' boven of onder water. Met een duikbril of zwemvliezen? Ze ervaren hoe het aanvoelt om te duiken en hoe ze zich hieraan kunnen aanpassen. In een volgende stap gaan ze samen met het waterdraakje op zoek naar enkele diertjes in en rond de vijver. Een eend, reiger, kikker, waterschorpioen... elk diertje wordt op een speelse manier van nabij bekeken. Steeds opnieuw wordt de vergelijking gemaakt met ons eigen lichaam. Heeft een reiger zwemvliezen? Draagt een eend iets als een duikbril? Uiteindelijk wordt een totaalbeeld gevormd van wat er zoal in en rond het water wriemelt.

Doelgroep: 1ste graad lo

Locatie: De Gavers

Wenkende wieden

We verkennen de wereld van de wind en de energie. Hoe werkt een windmolen? En wat zijn de voor- en nadelen van windenergie?

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: Palingbeek

Duur: 1 uur

Zee-expert

Met een labojas aan voeren de leerlingen opdrachten uit zodat ze voorbereid worden op een grote test. Zit er zeewier in chocolademelk? Zie je het verschil tussen een linker- en een rechterklep van een schelpdier? Hoeveel gram zout zit er in 1 liter water? Hoeveel poten heeft een krab? Hoe lang blijft een blikje cola in de natuur als het zwerfvuil wordt?

Doelgroep: 3de graad lo

Locatie: Duinpanne

Zeekoffer

Wil je met je klas de zee, het strand of de duinen eens van naderbij bekijken? Dan is deze zeekoffer een absolute aanrader. Het is een veldwerkkoffer die tal van educatieve materialen (lopen, zoekkaarten, schepjes...) bevat waarmee je deze biotopen op een speelse en leuke manier beter kunt leren kennen. De uitgebreide handleiding bespaart de leerkracht al te veel voorbereidend werk en bevat mogelijkheden tot eenvoudige naverwerking.

Doelgroep: 2de en 3de graad lo

Locatie: Duinpanne

Kostprijs: gratis als de leerkracht zelf begeleidt

Zeekomkommer

Samen met de strandgids verkennen de leerlingen het strand. Welke merkwaardige vondsten vinden ze in de vloedlijn? De gids geeft heel wat uitleg maar laat hen vooral veel doen. Loop als een krab, schreeuw als een meeuw, prik als een zee-egel, graaf als een zeepier... Wat ze spelenderwijs leren, vergeten ze nooit meer.

Doelgroep: 1ste, 2de en 3de graad lo

Locatie: Duinpanne

Zeepro(e)fje

Na een kort inleefspel kruipen de leerlingen in de huid van een zeeprofessor en voeren in een witte labojas allerlei proefjes uit. Als afsluiter spelen de kinderen een quiz en wordt de beste zeeprofessor bepaald. Dit pakket kadert volledig in volgende opvatting: "Ik hoor en ik vergeet. Ik zie en ik onthoud. Ik doe en ik begrijp."

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: Duinpanne

Zoem, zoem de geheime koffer

De klas wordt onthaald door een imker die de kinderen meeneemt op een ontdekkingsstocht over het leven van de honingbij. Alle kinderen krijgen een bijenpakje en worden zo zelf even honingbij. Via allerlei opdrachten, spelletjes, verhalen en heel wat leuke weetjes over de taken van de bijenkoningin, de darren en de werksters (bouwbijen, haalbijen, zorgbijen, poetsbijen en wachtbijen) leren de kinderen over het leven van de honingbij. Naarmate de tocht vordert ontdekken de kinderen welke taken er door welke bijen moeten uitgevoerd worden. Er wordt gelopen, gebouwd, gedanst, gepuzzeld en zelfs geprikt! Tot slot is er een bezoek aan de bijenkasten, een proevertje en een heus inleefverhaal over bijen.

Doelgroep: eind 2de en 3de kleuter en 1ste graad lo

Locatie: Bulskampveld, Blankaart, De Gavers, Palingbeek en IJzerboomgaard

Zoom@regio

Zoom@regio is een innovatief concept rond omgevingsonderwijs. Van aan de schoolpoort exploreren de leerlingen al fietsend 2 dagen de stad en het platteland (hun kenmerken en onderlinge relaties), de landbouw en economie, het landschap, de natuur, het erfgoed en een pak andere zaken van de streek. Het thema 'voeding' - van oudsher heel betekenisvol voor de streek van 't West-Vlaamse hart - vormt de rode draad doorheen het programma. Aan de hand van bezoekplaatsen zoals een veeboerderij, een imker, een rustoord, een grootkeuken, een chipsfabriek, een diepvriesgroentebedrijf, een aardbeienkweker, een natuurdomein, ... steekt de klas iets op over haar eigen leefomgeving. Minstens even belangrijk als de bezoekplaatsen is "het onderweg zijn" in de regio. Het is het de bedoeling dat de leerlingen een "zoombril" opzetten en

op een andere, aandachtige en leergierige manier kijken naar hun streek.

Aandacht: schooljaar 2020-2021 is reeds volzet.

Doelgroep: 3de graad lo

Locatie: Voelsprietrij

Zwanen over zwammen

De begeleider bouwt via een vertelboek een verhaal op over paddenstoelen. Hierbij start hij/zij vanuit het mystieke wereldje van heksenbezems, heksenboter, duivelseieren... Eetbaar of niet, plaatjes of buisjes, beurs of ring... alles wat de kinderen moeten weten over zwammen wordt op een leuke manier aangebracht. Het geheel wordt geïllustreerd met modellen, gekweekte paddenstoelen en 'bosmateriaal'. Nadien volgt een boswandeling met tal van leuke waarnemingsopdrachtjes.

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: De Gavers

Zwingeljutter

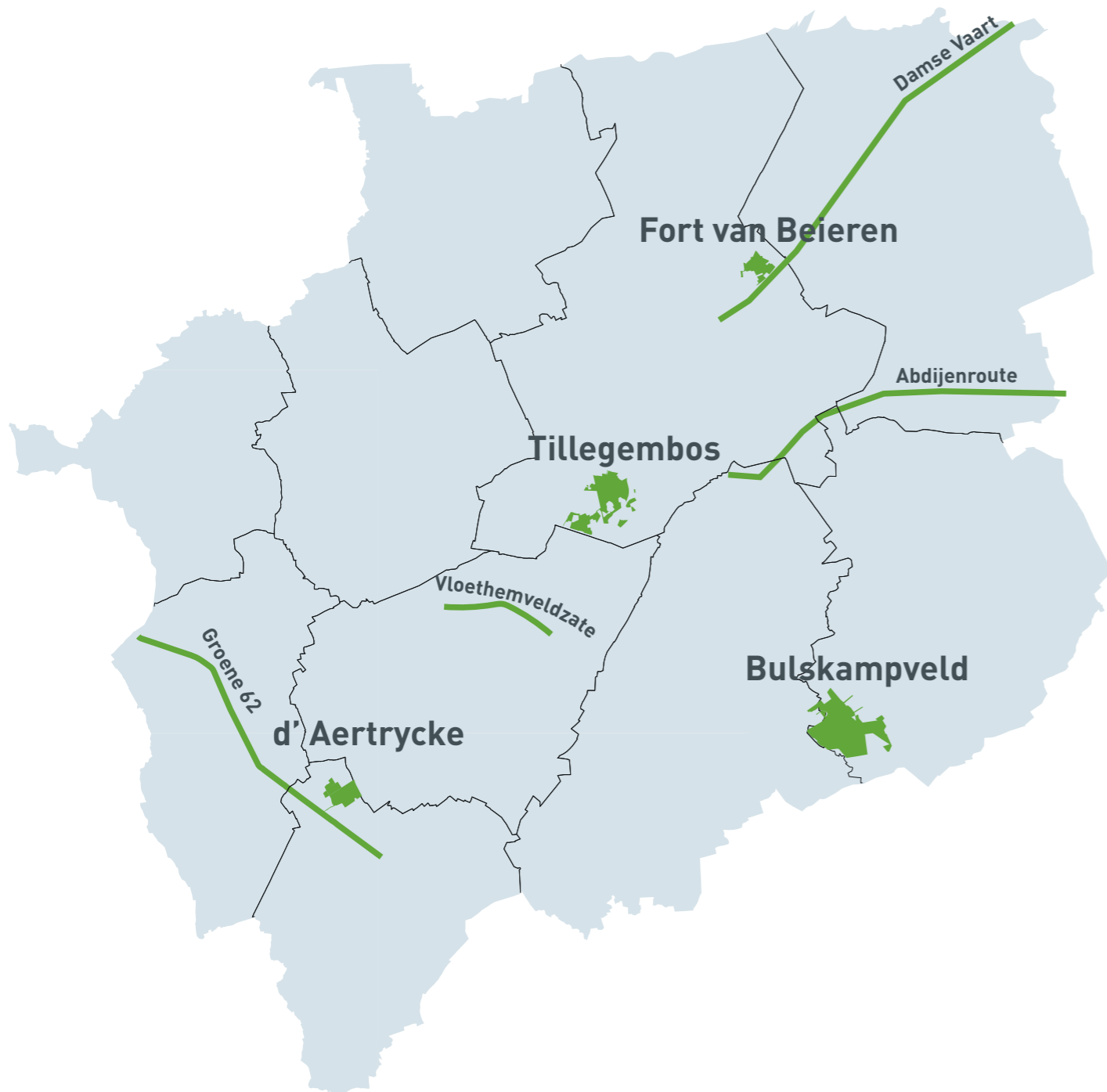
Op het strand spoelen allerhande vondsten aan zoals schelpen, kwallen, krabben, wieren... Ook in de Zwingel vinden we deze vondsten terug. Na een woordje uitleg gaan de kinderen samen met de begeleider op jutterstocht en brengen ze hun vondsten op naam met een determinatiekaart.

Spijtig genoeg vinden ze tussen deze vondsten soms ook zwerfvuil... Ze staan o.a. stil bij de volgende vragen: 'Wat zijn de gevolgen van dat zwerfvuil op het strand? Wat vinden de dieren van dat afval in hun leefruimte? Hoe maken we onze stranden terug proper? Hoeveel tijd heeft afval nodig om te verteren?' Samen zoeken ze naar antwoorden en oplossingen voor dit probleem.

Doelgroep: 2de graad lo

Locatie: Zwin Natuur Park

REGIO BRUGS OMMELAND

UITVALSBASIS IN DE REGIO:

Bezoekerscentrum Bulskampveld, Bulskampveld 9, 8730 Beernem

050 55 91 00 – bulskampveld@west-vlaanderen.be – www.west-vlaanderen.be/bulskampveld

Volg ons ook via facebook of instagram.

TENTOONSTELLING IN HET BEZOEKERSCENTRUM

Piep Jong! Babydieren in het bos

Wanneer: van zaterdag 4 april doorlopend t.e.m. 15/12/2020

Wat: een boeiende doe- en ontdektentoonstelling voor 3de kleuter t.e.m. 3de leerjaar.

Prijs: gratis toegang - reserveren voor groepsbezoeken is sterk aanbevolen.

EXPEDITIES IN LANDSCHAPSPARK BULSKAMPVELD

Bewegen in de natuur, de gezonde boslucht inademen en fantasierijk stappen en ontdekken ... dat is Expeditie Bulskampveld! Je kan de acrobaat in je loslaten op het avontuurlijk parcours en al je zintuigen prikkelen bij enkele creatieve en inspirerende opstellingen in het parkgedeelte.

De Expedities kun je doen in het provinciedomein Bulskampveld, Sint-Pietersveld in Wingene en in Kruiskerke.

Bijkomende Expedities zijn gepland in Oostkamp en Aalter.

Volg het via www.landschapspark-bulskampveld.be of via [facebook.com/bulskampveld](https://www.facebook.com/bulskampveld)

NME OP LOCATIE

Volgende modules kunnen ook op verplaatsing in andere groengebieden of in de schoolomgeving:

Beestig natuurpad / Flierefluiter / Kabouterpad / Actief met de natuurgids / Herbos jezelf / Moord in de poel

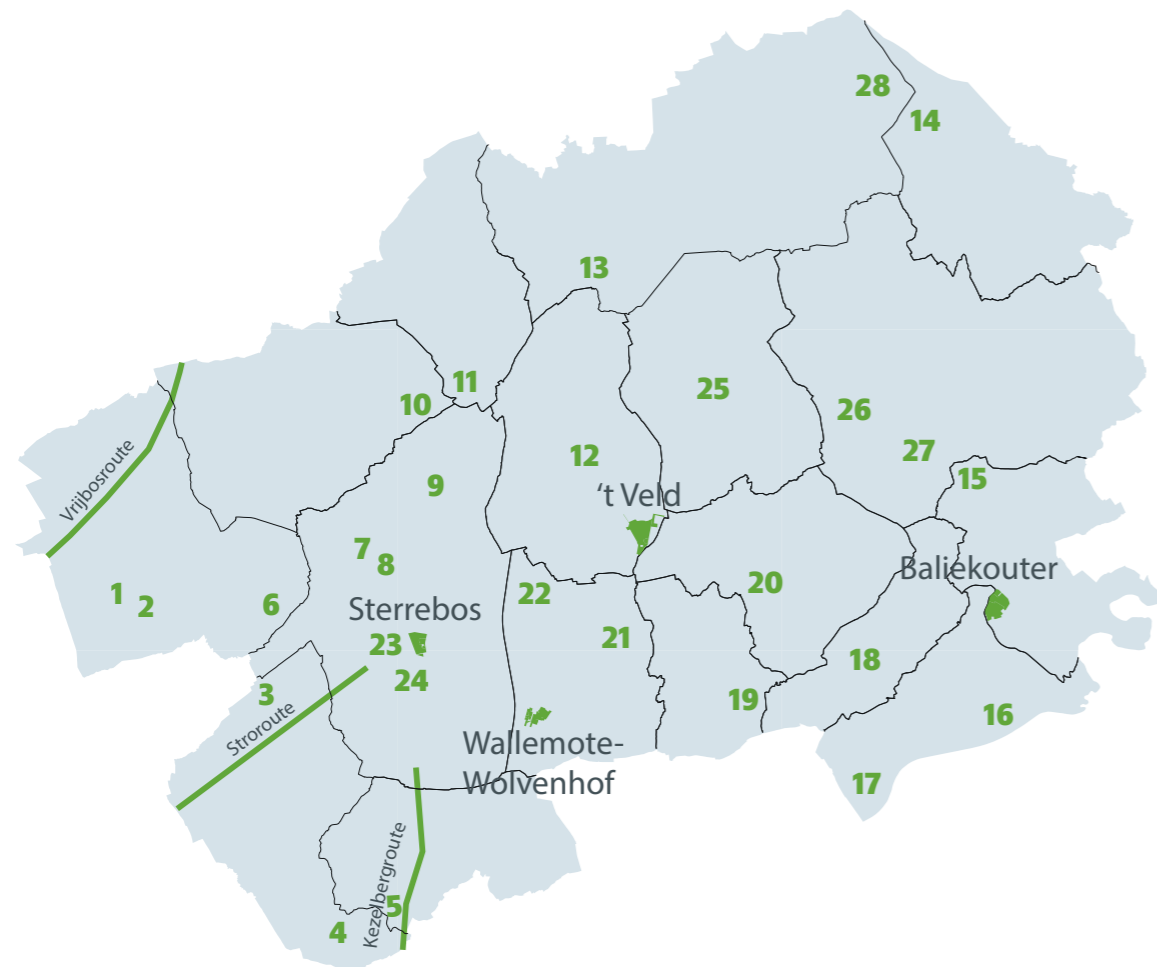
WIST JE DAT?

- Wil je gratis materiaal lenen?
In het bezoekerscentrum kan je gratis tal van educatieve modules en veldwerkmateriaal lenen.
- Heb je recht op korting?
Heel wat gemeentebesturen geven financiële steun als je met je klas een gidsbeurt boekt bij Bezoekerscentrum Bulskampveld. Vraag bij je boeking naar de mogelijke korting.
- Wil je op de hoogte blijven?
Abonneer je via www.west-vlaanderen.be/bulskampveld op onze nieuwsbrief.
- Er heel wat infrastructuur beschikbaar is in het domein en het bezoekerscentrum:
 - * Permanente en tijdelijke tentoonstellingen
 - * toiletten, veldwerkklas, kookklas...
 - * avontuurlijke speeltuigen, kruidentuin, bewegwijzerde wandelingen...

Reserveren en info: contacteer het bezoekerscentrum.

REGIO MIDDEN-WEST-VLAANDEREN EN DE VOELSPRIETERIJ

- 1 Polderbos, Westrozebeke
- 2 Vijverbos, Westrozebeke
- 3 Domein Vierkaven, Moorslede
- 4 Park Mariënstede, Dadizele
- 5 Ledegemse Meersen, Ledegem
- 6 Moerasbos, Oostnieuwkerke
- 7 Kerselaargoed, Roeselare
- 8 Sint-Sebastiaanspark, Roeselare
- 9 Pastoorsbos, Beveren
- 10 Domein Ter Kerst, Gits
- 11 Huwynsbossen, Lichtervelde
- 12 Bufferbekken 'De Waterbek', Ardoeie
- 13 Kasteelpark, Zwevezele
- 14 Landschapspark Disveld, Doomkerke
- 15 Meikensbossen, Dentergem
- 16 Schoondalbos, Sint-Baafs-Vijve
- 17 Ooigembos, Ooigem

- 18 Mandelmeersen, Oostrozebeke
- 19 Vlasbos, Ingelmunster
- 20 Kabouterbos, Meulebeke
- 21 Merelbos, Emelgem
- 22 Rhodesgoed, Kachtem
- 23 Bergmolenbos, Rumbeke
- 24 Reservaat De Kleiputten, Rumbeke
- 25 Bufferbekken, Pittem
- 26 Patersbos, Tielt
- 27 Poelberg, Tielt
- 28 Sint-Pietersveld, Wingene

... en nog vele andere locaties in Ardoeie, Dentergem, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lichtervelde, Meulebeke, Moorslede, Oostrozebeke, Pittem, Roeselare, Ruiselede, Staden, Tielt, Wielsbeke en Wingene

CONTACT VOOR NME IN DE REGIO:

De Voelsprietery, Spanjestaat 141, 8800 Roeselare

051 27 55 57 - voelsprietery@west-vlaanderen.be - www.voelsprietery.be

Je kunt ons ook volgen op facebook.

UITLEENDIENST MET ETALAGE

Gratis, altijd open en speciaal voor onderwijzers: de uitleendienst van De Voelsprietery wil leerkrachten voluit aanmoedigen om onderzoekend bezig te zijn, o.a. door materiaal aan te reiken. Blader door het aanbod op de website en reserveer vervolgens snel en gemakkelijk. Vind je niet wat je zoekt? Onderaan het reserveringsformulier kan je aangeven wat je niet in het aanbod vond.

ONTDEK JE PLEKJE

De Voelsprietery daagt leerkrachten uit om op ontdekking te gaan in de eigen schoolomgeving.

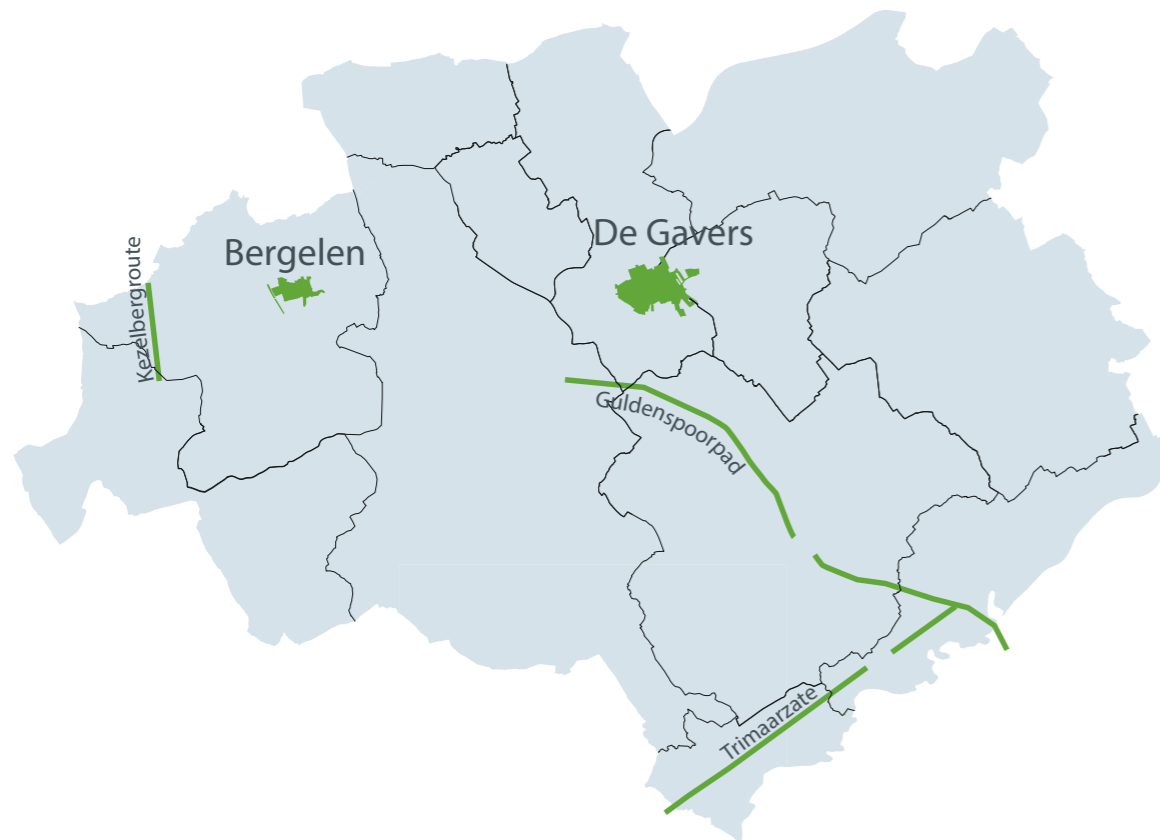
De regio Midden-West-Vlaanderen staat garant voor enkele avontuurlijke landschapsparels en groene stadsoases. Dit zijn ideale plekjes om met jouw klas actief aan natuur- en milieueducatie te doen.

Ongetwijfeld zijn er ook in jouw schoolbuurt locaties waar we met ons aanbod terecht kunnen. Leer ze ons gerust kennen en we bekijken samen de mogelijkheden.

WIST JE DAT?

- De Voelsprietery heeft een eigen digitale nieuwsbrief. Je kan je abonneren via de link op de homepage van www.voelsprietery.be. Ook op facebook kan je de Voelsprietery ondertussen leuk vinden.
- Je betaalt slechts de helft van de kostprijs van een module als je school in 't West-Vlaamse hart ligt. Je gemeente betaalt de andere helft. Op de website van De Voelsprietery kan je ontdekken of je school in één van die 17 gemeenten ligt.
- Bij de milieudienst van je gemeente kan je gratis de provinciale veldwerkkoffers lenen. Roeselaarse scholen vinden dit materiaal in het Streekhuis.

REGIO ZUID-WEST-VLAANDEREN

UITVALSBASIS IN DE REGIO:

Provinciaal Recreatie- en Natuurcentrum De Gavers, Eikenstraat 131, 8530 Harelbeke
056 23 40 10 – gavers@west-vlaanderen.be – www.west-vlaanderen.be/gavers
Volg ons ook op facebook en instagram.

WIST JE DAT?

- Het bezoekerscentrum heeft een eigen digitale nieuwsbrief. Abonneer je via www.west-vlaanderen.be/gavers en blijf op de hoogte van alle nieuwigheden.
- Je in het bezoekerscentrum gratis tal van pakketten en veldwerkmaterialen kunt lenen?
- Je in het bezoekerscentrum gratis tal van educatieve natuurspelen kunt lenen voor gebruik in het domein zelf: bosjenga, vijvermikado, konijnenkeutelspel, paddenstoelenbowling, bostwister?
- Je een leerrijke, sportieve dag kunt meemaken waarbij sport en natuureducatie elkaar afwisselen. Raadpleeg het sportaanbod via www.west-vlaanderen.be/gavers > scholen en groepen
- Er heel wat infrastructuur beschikbaar is in het domein en het bezoekerscentrum:
 - * toiletten, laboklas, picknickruimte, cafetaria's
 - * avontuurlijke speeltuigen, hindernissenparcours, deathride,

Reserveren en info: contacteer het bezoekerscentrum.

REGIO WESTHOEK

UITVALSBASISSEN IN DE REGIO:

1. Provinciaal Bezoekerscentrum De Blankaart, Iepersteenweg 56, 8600 Diksmuide-Woumen
051 54 59 48 – blankaart@west-vlaanderen.be – www.blankaart.be

Volg ons ook op facebook.

2. Provinciaal Bezoekerscentrum De Palingbeek, Vaartstraat 7, 8902 Ieper-Zillebeke
057 23 08 40 – bc.palingbeek@west-vlaanderen.be – www.west-vlaanderen.be/palingbeek -

Volg ons ook op facebook en instagram.

SPEURTOCHTEN IN DE REGIO

Verrassende mysteries, leuke weetjes en plezierige doe-opdrachten in de mooiste bossen van de Westhoek! Met de hulp van Stijn het Konijn, Ever Sam, Boswachter Bruno of één van de vele andere leuke personages vind je jouw weg doorheen het bos. Als je het juiste pad vindt en de antwoorden weet op alle vragen, dan kun je vast en zeker het mysterie oplossen! Alle speurtochten zijn 2 tot 3 km lang. Je kan ze afhalen in de provinciale bezoekerscentra De Blankaart en De Palingbeek of bij de toeristische dienst van de gemeente waar de tocht is uitgestippeld. De speurtochten zijn ter plaatse niet bewegwijzerd.

Prijs: € 1 per exemplaar

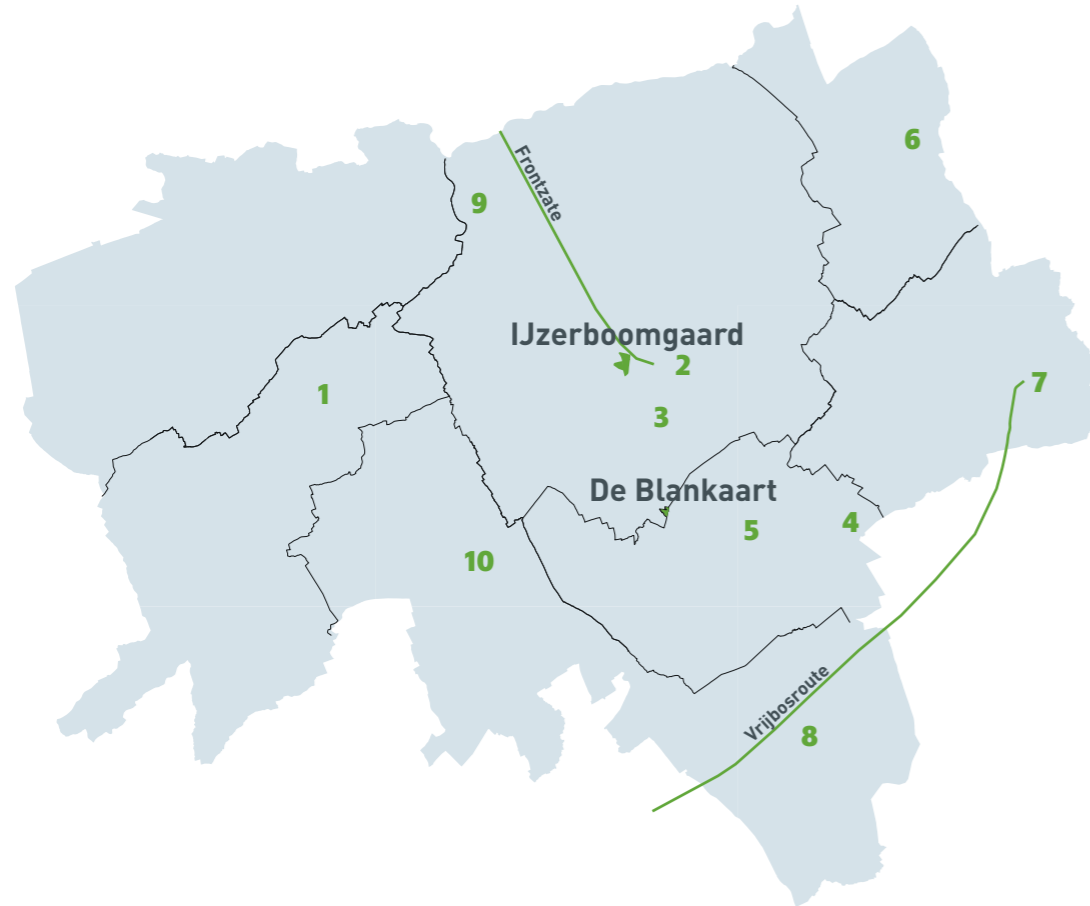
Enkel onder begeleiding van de leerkracht (of de ouders).

Alle info op: www.toerismewesthoek.be/nl/westhoek-kd/speuren-door-het-bos

De Blankaart

Bespaar vervoerskosten en plan je activiteit in een groengebied in de buurt

		MODULE >									
> LOCATIE		Bosprofessor	Broekvenjje vertelt	Duik eens in de poel	Floepje zoekt poel	Houtzoekertjes	Kabouterpad	Moord in de poel	Schatkist van Boris	Actief met natuurgids	Zoem, zoem... de geheime koffer
1	Alveringem - Poel gemeentehuis			•							
2	Diksmuide – stadspark						•				
	Diksmuide – IJzerboomgaard			•				•			•
3	Diksmuide – Esenkasteel			•				•			
4	Houthulst – Vrijbos poel Zanddambeek			•							
	Houthulst – Vrijbos speelbos	•				•			•	•	
5	Jonkershove – poel			•							
6	Koekelare – Motepark			•	•			•			
7	Kortemark – bufferbekken			•				•			
8	Langemark – poel Bosseltje			•				•			
9	Pervijze – poel Ghyselen			•				•			
10	Reninge – poelgracht Burg. Pietersstraat			•							
	Woumen (in de buurt van de Blankaart) - Sport Vlaanderen Woumen		•								

WERELDWATERWEEK 2021

Van 22 tot 26 maart 2021 wordt de zesde editie georganiseerd voor de tweede graad van het basisonderwijs in het kader van Wereldwaterdag. Dan staan de waterdirigent, de waterprofessor, de waterspotter en de wereldwaterri-ziger klaar voor een bad vol waterverhalen.

OP DE VOORJAARSKOFFIE VOOR LEERKRACHTEN EN DIRECTIES

Maak kennis met het aanbod voor kleuter- en basisonderwijs. Twee modules naar eigen keuze worden je voorgesteld. Interesse? Stuur ons een mailtje en je wordt persoonlijk op de hoogte gehouden!

Wanneer: woensdag 17 maart 2021 (13.45 – 16.30 uur)

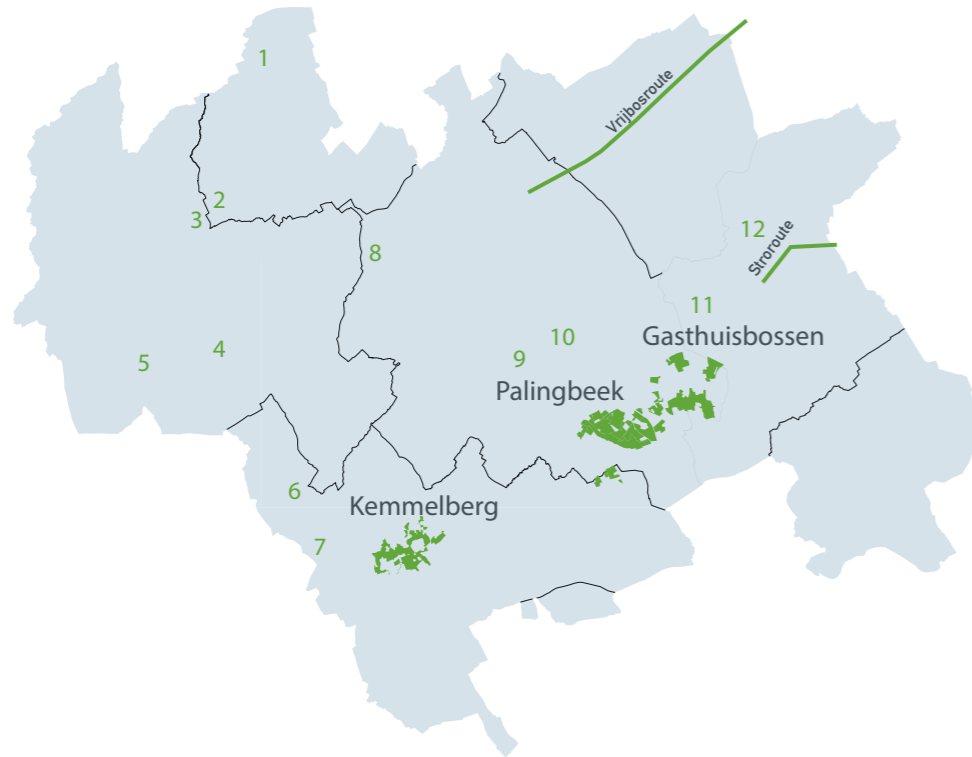
WIST JE DAT?

- Je in het bezoekerscentrum gratis tal van pakketten en veldwerkmaterialen kunt lenen?
- Je kan inschrijven om de digitale nieuwsbrief van het bezoekerscentrum te ontvangen? Abonneren doe je via www.blankaart.be. Zo blijf je op de hoogte van het aanbod.
- Er heel wat infrastructuur beschikbaar is in het domein en het bezoekerscentrum? Van toiletten, laboklas en picknickruimte, tot bijenhal, insectenhotel en speelbos. Er is ook een bewegwijzerde wandelroute.
- Scholen uit de regio krijgen 50% korting. Ofwel rechtstreeks via het bezoekerscentrum en het Regionaal Landschap Westhoek. Of onrechtstreeks via de eigen gemeente.

Reserveren en info: contacteer het bezoekerscentrum.

De Palingbeek

Bespaar vervoerskosten en plan je activiteit in een groengebied in de buurt of op school

1 Paddenpoel, Oostvleteren	7 Eeuwenhout, Heuvelland
2 Sint-Sixtusbossen	8 Galgebossen, Ieper
3 Domein De Lovie, Poperinge	9 Tortelbos, Ieper
4 Bommelaer, Poperinge	10 Yper museum en Vestingen Ieper
5 Helleketelbos, Poperinge	11 Polygoonbos, Zonnebeke
6 Rode Berg, Hellegatbos, Heuvelland	12 Gemeentepark Zonnebeke

LOCATIE >																
	Yper museum	Oostvleteren	Bommelaer	Polygoonbos	Galgebossen	Gasthuisbossen	Rode Berg: Hellegatbos	Helleketelbos	Kimmelberg	Palingbeek	Sint-Sixtusbossen	Tortelbos	Vestingen	Eeuwenhout	Park Zonnebeke	schoolomgeving
> MODULE																
Aan het werk op de Milieuboerderij																
Beestig natuurpad				•			•	•	•						•	•
Bergkabouters op de Kimmelberg									•							
Bonte beestenboel										•						
Broebelbeesten										•						
Composteren kun je leren										•						
De Kimmelberggames									•							
De ransel										•						
Duik eens in de Paddenpoel		•														
Eerste stappen in de ruimte										•						
Herbos jezelf			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Het bos door de ogen van					•		•	•	•		•					

LOCATIE >																
	Yper museum	Oostvleteren	Bommelaer	Polygoonbos	Galgebossen	Gasthuisbossen	Rode Berg: Hellegatbos	Helleketelbos	Kimmelberg	Palingbeek	Sint-Sixtusbossen	Tortelbos	Vestingen	Eeuwenhout	Park Zonnebeke	schoolomgeving
> MODULE																
Kabouterpad										•						•
Laura Maxima			•						•	•						•
Lentekriebels			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Meten is weten			•						•	•						•
Natuurdoewandeling										•						
Op een grote paddenstoel			•			•		•	•	•		•			•	•
Op stap met de boskoffer				•					•	•						•
Op verkenning in ons zonnestelsel										•						
Oriëntatiewandeling										•						
Over de Kimmelberg									•							
Over 't leven in het bos								•	•	•						
Reis door de ruimte										•						
Schaap wordt wollebol	•															
Schatkist van Boris			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
SOS de winter komt er aan			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Spelen met Boris			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Speurtochten				•			•	•	•	•	•			•	•	
Wenkende wieken			•						•	•						•
Zoem zoem ... de geheime koffer										•						

WIST JE DAT?

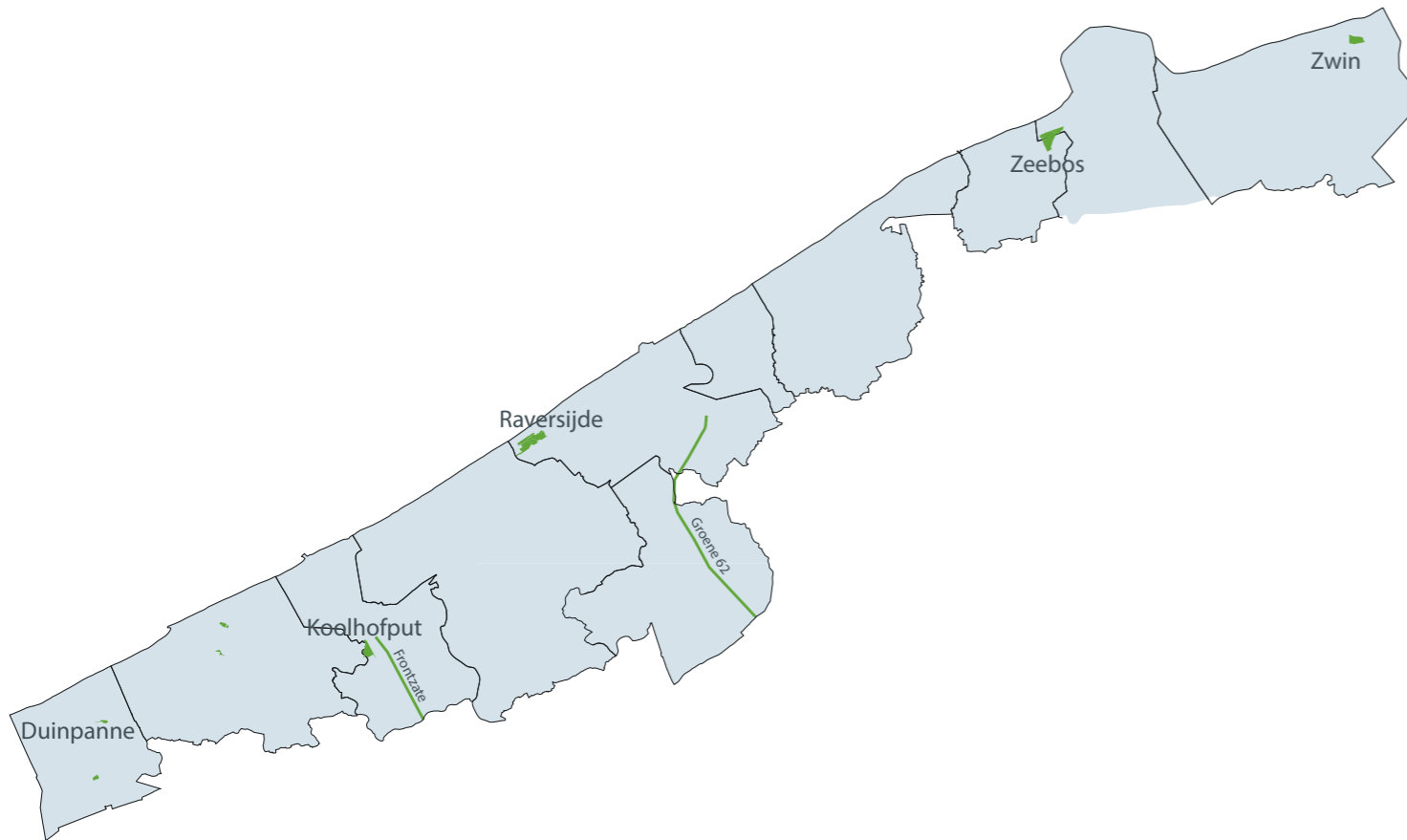
- Het bezoekerscentrum heeft een eigen digitale nieuwsbrief. Abonneer je via www.west-vlaanderen.be/palingbeek en blijf op de hoogte van alle nieuwigheden.
- Je in het bezoekerscentrum gratis tal van pakketten en veldwerkmateriaal kunt ontlenuen.
- Enkele gemeentebesturen bieden een financiële tegemoetkoming voor deze activiteiten aan. Meer info bij de milieudienst van je gemeente of Ann Vansteenhuyse (ann.vansteenhuyse@rlwesthoek.be) voor Zonnebeke, Heuvelland, Vleteren, Ieper en Poperinge.
- Er heel wat infrastructuur beschikbaar is in het domein en het bezoekerscentrum:
 - * toiletten, picknickruimte
 - * bijenhal, insectenhotel, cafeteria, speeltuin en picknickweide
 - * milieuboerderij met boerderijdieren en een biologische kringlooptuin
 - * bewegwijzerde wandelingen
- Ook op de Kimmelberg is (vanaf 20/4/20) nieuwe infrastructuur aanwezig nabij het Bezoekerscentrum Heuvelland (in de kerk aan de overkant van het gebouw):
 - * Toiletten, verwarmde picknickruimte voor +/- 100 leerlingen
 - * Bergruimte voor rugzakken

AANBOD VOOR GROTERE GROEPEN:

- De ransel op maat voor groepen tot 125 leerlingen (programma halve dag)
- De ransel op maat voor groepen tot 225 leerlingen (programma hele dag)
- Natuurdoewandeling op maat (max. 250 lln.): de duur en het aantal opdrachten zijn afhankelijk van de grootte van de groep.
- Voor alle info: zie bc.palingbeek@west-vlaanderen.be

Reserveren en info: contacteer het bezoekerscentrum.

REGIO KUST

UITVALSBASISSEN IN DE REGIO:

1. Provinciaal Bezoekerscentrum Duinpanne, Olmendreef 2, 8660 De Panne
058 42 21 51 – duinpanne@west-vlaanderen.be – www.duinpanne.be
Volg ons ook facebook

2. Zwin Natuur Park, Graaf Léon Lippensdreef 8, 8300 Knokke-Heist
050 60 70 86 – info@zwin.be – www.zwin.be
Volg ons ook facebook en isntagram.

Duinpanne

NIEUWE TENTOONSTELLING SEA CHANGE

Ontdek er alles over de Noordzee in zes thema's. Ontdek op een interactieve manier het verhaal van de zee in verandering. Bewonder het leven in zee en scan magneetvellen om er meer over te weten te komen, tuur door een periscop, graaf fossielen op of sta te kijken van de drukte op zee. Verwonder je over de bouw van een zandbank en de vele types zand die er voorkomen. Zie hoe het skelet van een dwergvinvis er uit ziet en probeer te achterhalen wat zijn dood veroorzaakte ...

Prijs: € 2 per leerling

WIST JE DAT?

- Het bezoekerscentrum heeft een eigen digitale nieuwsbrief. Abonneer je via www.duinpanne.be en blijf op de hoogte van alle nieuwigheden.
- Er heel wat infrastructuur beschikbaar is in en rond het bezoekerscentrum?
 - * laboklas, noordzeeaquarium, interactieve kaart met bezienswaardigheden in de regio
 - * toiletten, picknickruimte, bar, groene winkel
 - * speeltuin, duinentuin met 11 duinmilieus (toegankelijk voor rolstoelgebruikers)

Reserveren en info: contacteer het bezoekerscentrum.

Zwin Natuur Park

OP DE KOFFIE VOOR LEERKRACHTEN

Maak kennis met het aanbod voor het basisonderwijs.
Wanneer? woensdag 28 oktober 2020 (13.45 – 17 uur)
Interesse? Inschrijven via de website www.zwin.be

PRIJS BEGELEIDING:

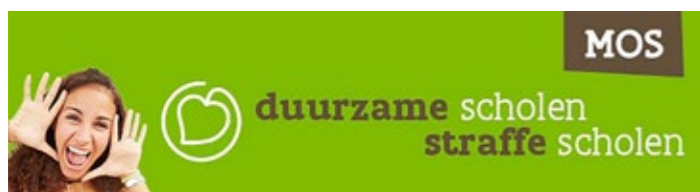
€ 60 + toegangsprijs (€ 4 per leerling, ten laatste 3 weken op voorhand reserveren)

WIST JE DAT?

- Het bezoekerscentrum heeft een eigen digitale nieuwsbrief. Abonneer je via www.zwin.be en blijf op de hoogte van alle nieuwigheden.
- Er een groene winkel, een speeltuin en een cafetaria zijn?
- De groep een hele dag toegang heeft tot het Zwin Natuur Park en zo ook op eigen houtje de interactieve tentoonstelling, het huttenparcours en de Zwinvlakte kan ontdekken?

Reserveren en info: contacteer het bezoekerscentrum.

MOS VERSTERKT JE SCHOOL

Een duurzame toekomst voor onze planeet begint met het maken van bewuste keuzes. MOS helpt van je school een milieuvriendelijke en duurzame leer- en leefomgeving te maken, samen met de leerlingen, het schoolteam en het netwerk van de school.

Hoe kan MOS mijn school GRATIS ondersteunen?

MOS-TEAM BASISONDERWIJS

Joke Oosterlijck

050 40 33 80

joke.oosterlijck@west-vlaanderen.be

Donald Dupon

050 40 32 66

donald.dupon@west-vlaanderen.be

TRAJECTBEGELEIDING OP MAAT

Vergroening:

Denk je erover om de speelplaats een make-over te geven met ravot- en leernatuur? MOS staat je bij met raad en daad en helpt je bij het uitstippelen en invullen van een traject.

Met de sessie 'Geef je speelplaats 50 tinten groen' denken we met het hele team na over het waarom van vergroening en het gebruik van de buitenruimte. Wil je inzetten op het gebruik van de buitenruimte als het verlengde van je klaslokaal? Dan is de sessie 'Buiten leer je anders!' een echte aanrader voor een pedagogische studiedag.

Klimaat:

In een tweearig traject verdiept het team zich in de klimaatverandering. MOS helpt je dit complexe thema in de klas te brengen met tal van educatieve materialen, maar CO2-reductie is het ultieme doel.

Duurzame werelddoelen:

Hoe maken we van de wereld een veilige, eerlijke en gezonde plek?

De 17 werelddoelen van de VN of SDG's (sustainable development goals) leren ons de deelaspecten van een complexe wereld kennen. MOS maakt deze werelddoelen laagdrempelig om hier per graad en reeds vanaf de kleuterklas mee aan de slag te gaan en betrokkenheid op school te creëren. Ze dienen als een perfecte kapstok om alles wat reilt en zeilt op school aan op te hangen. Want laat ons beginnen met van de school een veilige, eerlijke en gezonde plek te maken!

Leeft in jouw school een ander thema?

De MOS-ondersteuning wordt afgestemd op de noden en de vragen van de school. Laat niet na je MOS-begeleider te contacteren.

INFORMATIE EN INSPIRATIE

MOS informeert en inspireert over het ruime aanbod aan milieu-educatieve en duurzame initiatieven.

Ken je de MOS-actiefiches en de kaMOSHibaiverhalen? Ontdek het aanbod op www.mosvlaanderen.be

Wil je aan de slag met uitleenmaterialen zoals de MOS-energiekoffer, het pakket 'Natuurlijk Energie' of het klimaatspel 'Waar zijn de rupsen?'. Contacteer de MOS-begeleiding.

NETWERKMOMENTEN EN VORMING

Je blik verruimen, persoonlijke bagage verrijken én uitwisselen met collega's uit andere scholen doe je op de EDO-café's van MOS.

Op zoek naar praktijkstimulerende en perspectiefverbredende middelen? Op de MOS-vormingsmomenten worden ze gratis aangeboden.

Hou de website en/of de nieuwsbrief in de gaten.

GRATIS OP STAP MET DE MOS-PAS

MOS-scholen reizen gratis met bus of tram van de Lijn in heel Vlaanderen voor milieu-educatieve uitstappen. Lees er eerst even de handleiding op na en vraag je MOS-pas minstens tien dagen op voorhand aan via www.mosvlaanderen.be

MEER INFO EN INSCHRIJVEN VIA

www.west-vlaanderen.be/mos

www.mosvlaanderen.be

www.facebook.com/mosvlaanderen

Blijf op de hoogte via de MOS-nieuwsbrief: <http://abonneren.west-vlaanderen.be>

A close-up photograph of a fan-shaped leaf, likely from a tropical plant, showing its intricate vein structure. The leaf is a warm, golden-brown color and is set against a clear, bright blue sky. The lighting creates a strong contrast, highlighting the texture of the leaf's surface.

Zoek de gepaste module
voor jouw klas

www.klasbakken.be